

Sborník

oceněných literárních prací
20. ročníku vědomostní soutěže
LIDICE PRO 21. STOLETÍ

OBSAH

První kategorie

Sham Al-Ali	12
Petr Baťa	13
Daniela Beňová	14
Barbora Blažková	15
Jasmína Borni	16
Barbora Burešová	17
Egor Dovhodko	18
Tomáš Hanzlíček	19
Štěpán Hrabina	20
Natálie Chovancová	21
Ronja Kostřicova	22
Petr Kubelka	23
Lucie Miřatská	24
Filip Nauš	25
Eliška Polachová	26
Terezie Průšová	28
Eliška Semeradová	29
Kamila Smolíková	30
Hedvika Stránská	31
Anna Tisoňová	32
Tereza Vošvrdová	33

Druhá kategorie

Phillip Angelov	38
Natali Fišerová	39
Sebastian Grof	40
Maksymilian Jarych	41
Barbora Kadlecová	42
Jan Kočí	43

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Hana Kovářová	44
Matej Krnáč	45
Anna Krpatová	46
Lucie Novotná	47
Tereza Novotná	48
Lea Pálešová	49
Eliška Prokopová	50
Isabela Siudová	51
Gabriela Strachotová	52
Michaela Urbánková	54
Tomáš Vacek	55
Matej Zajac	56
Klára Zicháčková	57

Další oceněné literární práce

Natálie Královenská	60
Adam Plzák	61
Petr Zajíc	62
Alžběta Kopernická	63
Pavčina Krpešová	64
Karolína Miklášová	65
Aneta Palková	67
Matúš Smetana	68
Veronika Syslová	69
Maximilian Wiebach	71

Titulní strana je složena z fotografií vybraných děl, která
zaslaly děti do Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice.
www.mdvv-lidice.cz

Vydal Památník Lidice v roce 2025
ISBN 978-80-908791-8-8
1. vydání

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Vážení čtenáři, milí soutěžící, kolegové pedagogové a přátelé Památníku Lidice,

dovolte mi, abych vás srdečně přivítala u čtení literárních prací žáků a studentů, které zaslaly do jubilejního 20. ročníku mezinárodní vědomostní soutěže Lidice pro 21. století, který se stal výjimečným nejen svou historií, ale i rekordní účastí. V letošním roce se do soutěže zapojilo 2 597 žáků a 162 škol z České republiky, Slovenska a Polska – čísla, která svědčí o neutuchajícím zájmu mladé generace o historii, literaturu, lidské hodnoty i vlastní tvůrčí hlas.

Jsem velmi ráda, že právě literární část soutěže opět dokázala oslovit stovky mladých autorů, kteří se s velkým citem, imaginací a porozuměním pustili do hlubokých témat spojených s lidskostí, ztrátou i morálními dilematy. Tři nabídnutá témata – inspirovaná díly Karla Čapka, J. K. Rowlingové a Antoina de Saint-Exupéryho – se stala bránou do světa dětské i dospívající reflexe o odpovědnosti, empatii, odvaze a naději.

Odborná porota letošního ročníku se shodla na tom, že úroveň literárních prací byla velmi vysoká. Mladí autoři prokázali nejen schopnost citlivě nahlížet na složitá témata, ale i stylistickou a jazykovou vyspělost. V jejich textech zaznívala autentičnost, hloubka i odvaha formulovat vlastní názor. Zejména dopisy napsané „člověku, který prožil těžkou ztrátu“, často nesly hluboké poselství soucitu a naděje, a mnohé z nich se dotýkaly i vlastních zkušeností pisatelů. V příbězích inspirovaných Válkou s mloky se objevila kritická reflexe současného světa, ekologických i společenských hrozeb. A konečně texty inspirované Malým princem byly často něžné, snové i existenciální.

Chtěla bych poděkovat všem žákům, kteří se soutěže zúčastnili, i pedagogům, kteří je vedli a podporovali. Vaše práce má smysl. Soutěž Lidice pro 21. století není jen vědomostní klání – je to prostor pro hledání hodnot, sdílení příběhů a vyjádření hlasu mladé generace v duchu odkazu Lidic.

S hlubokým respektem k vašemu úsilí a tvořivosti,
s přáním, aby se slova měnila v činy,
a s vírou, že paměť minulosti může inspirovat lepší budoucnost,

Kamila Varaďová
ředitelka mezinárodní vědomostní soutěže Lidice pro 21. století

1. KATEGORIE

10 - 14 let

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Sham Al-Ali ZŠ Campanus The Day of Perfect Opinions

In a world ruled by social media lived a young girl named Agatha. She has always yearned to become a successful influencer. Agatha spent countless hours scrolling through various channels, an exhausting routine that left her drained. For a long time, the girl found herself desperately seeking someone who would guide her. She needed someone to tell her how to act and what to say, as relying on her own opinions felt unnatural.

One day, she finally discovered an idea that worked for her. From that moment on, she knew she was on the right side of history. For the first time in a long while, she genuinely felt happy. Her new favorite influencer explained to her how things truly were. And it's so simple! No complicated thoughts, no heavy debates, no endless and exhausting searches. It was the right opinion; simple and easy to understand.

The very next morning, she reassured herself of her beliefs. She opened social media and read what other great people had to say. They confirmed that she was right. She felt delighted. They shared her post and commented: „Exactly! This is how it should be!” And the likes she received! She felt amazing right away.

During lunch, her classmate John asked about her new perspective. Agatha smiled:

„Well, it's obvious, isn't it? Most people with common sense understand it. Don't you get it?”

John gave a slight shrug:

„I'm not sure. It seems a bit unusual to me. Every endeavor has its pros and cons, right?”

Agatha paused, her eyes widening in disbelief, and then she laughed, a hint of sarcasm in her voice:

„Wait, you don't see it? It's so simple! Just figure out how the right people react to it, and then you're all set.”

John raised his eyebrows.

„But who decides who is right?”

Agatha took a moment to think before answering.

„Well, everyone. Me, you, and other people.”

John leaned forward, his brow furrowed in thought.

„But that's not the case, Agatha. Not everyone thinks the same way. If we all have different opinions, how can we decide what's right and what's not?”

Agatha felt nervous. She didn't know how to respond. Something didn't sit right. She wanted to pull out her phone and see how the others would react in such situations. But she didn't want to appear indecisive or even foolish in front of John.

„Look, it doesn't matter. If you make everyone like you, your life will be better.” Agatha finished and walked away. She held her phone in her pocket, her hands trembling. She needed to figure out how much she should fear people like John.

People who have different opinions are often labeled as stupid or weird. Who would want to be seen that way? Agatha certainly wouldn't.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Petr Baťa

Základní škola, Luže, okres Chrudim

Milý kamaráde, doslechl jsme se o té nešťastné nehodě u knihovny. Je mi tě líto, té smutné nehody. Víím, jak se cítíš, je to hrozné přijít o tak bezva kamaráda jako byl Haryk.

Bylo mi stejně, té strašné noci před dvěma lety, kdy Bobík spadl ze svahu na vozovku. Dodnes si pamatuji ty světla a to kňučení. Ale sebral jsem se, vždyť se tyto události nedějí jenom mě a tobě, ale i v celém světě.

Například obec Lidice, vypálena Němci v roce 1942 nebo obec Ležáky. Vlastně se to děje lidem denně, že přicházejí o své blízké a milované. Vzpomeň si, kolik dopravních nehod se stane každý den, kolik lidí riskuje kvůli pár vteřinám a nakonec se domů ani nevrátí. Nebo kolik je na světě nevyléčitelných nemocí, na které lidi umírají. Ani si neuvědomuješ, kolik sirotků prožívá stejné pocity jako ty. Ale ti na světě nemají vůbec nikoho, ty máš kolem sebe ještě rodinu, přátele, mě - a já tady budu pro tebe kdykoliv. Ať už budeš potřebovat soupeře v polštářových bitvách, společníka na sledování zábavných filmů, parťáka v počítačových hrách nebo spřízněnou duši, když se budeš potřebovat někomu svěřit.

Zní to jako klišé, ale naděje umírá poslední. Takže je důležité se sebrat a jít v životě dál. Chápu, že tě trápí samota, ale víš, kdo má ten nejsmutnější život? Ten, kdo ho vědomě prosedí u počítače, telefonu nebo televize. Je nám teprve dvanáct, máme celý život před sebou. Může se stát tolik bezva věcí. Dostaneme se do tolika trapných situací a zažijeme bezpočet dobrodružství.

Pamatuješ na tu příhodu o minulých Vánocích, jak děda pekl cukroví, to jsme se nasmáli. Nebo o letních prázdninách u vás na zahradě, to byla prča. A taky na oslavě tvých desátých narozenin, jak tvoje mamka udělala tolik laskomin a my jsme to jedli ještě týden. Život je krátký, tak si ho užij naplno!

Tvůj přítel Ludvík

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Daniela Beňová

Základní škola Horšovský Týn, okres Domažlice příspěvková organizace

Ahoj Zuzanko!

Před pár dny ti umřel dědeček na rakovinu slinivky. Je mi to moc líto a posílám ti upřímnou soustrast.

Když mi bylo šest let, také mi umřel děda na rakovinu. Už je to pár let a já si uvědomila, že to pro něj bylo to nejlepší. Měl strašné bolesti a na světě se jen trápil. Docela se umím vžít do tvé situace. Mně pomohlo si pobřečet nebo obejmout nějakou blízkou osobu. Já už jsem se přes to přenesla a tobě to přeji také.

Jestli bys to chtěla probrat, můžeme se sejít někde úplně daleko a vyčistit si hlavu - někam do lesa nebo někam na chatu si zalyžovat. Nebo si jen zajít na čaj ke mně nebo k tobě.

Pamatuji si, že když se to stalo mně, s nikým jsem se nechtěla bavit a ani nikoho vidět. Víím, že jsi to období měla teď těžší, když ti umřel i pejsek. Asi tě to dost zasáhlo. A do toho všeho letos píšeš přijímací zkoušky a musíš se vážně docela dost učit! Možná se ti to moc nedaří a pořád se zastavuješ a brečíš. Jestli je toho na tebe moc, má rada zní: vydechni, jdi se projít na čerstvý vzduch nebo si běž dát sklenici studené vody.

Tak to vše zvládni!

S pozdravem Danielka!

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Barbora Blažková

25. základní škola Plzeň, Chválenická 17, příspěvková organizace

Vlastně mi i moje květina docela chybí. Rád bych se vrátil domů, ale zároveň bych chtěl pátrat dál po ostatních planetách. Malý princ se po chvíli dumání rozhodl pátrat dál, doufal, že tentokrát nějaký život konečně nalezne.

Pátral dál a dál a pořád to nikam nevedlo, nechtěl to vzdát, ale bál se, že se mu nepoštěstí. Když tu náhle, na obzoru za několika meteority, viděl světlo, rozhodl se, že za ním tedy poletí. Když dolétl k místu, odkud světlo vycházelo, zjistil, že to byla díra na povrchu planetky, ze které vycházely proudy hvězdiček a tvořily obrovský válcovitý sloup, který vedl snad do nekonečna. Malý princ byl ohromen, nemohl najít ta správná slova, vlastně ho vůbec žádná slova nenapadala, měl plnou hlavu jen té krásy před ním.

„Hezké, že?“ ozvalo se najednou zpoza jeho zad. Malý princ se lekl a rychle se otočil za místem, odkud zvuk vycházel. Když se otočil, uviděl před sebou malého trpaslíka se špičatou čepičkou, která byla pokryta stříbrným hvězdným prachem a zakončena velkou bílou hvězdou, se kterou, když trpaslík pohl, ozval se neskutečně nádherný a loudivý zvuk. S malýma krásně zářivýma očima, které dávaly barvu celému jeho obličejí, který by byl jinak zcela zakrytý jeho velkým dlouhým plnovousem.

„Ano, ano, je moc hezký. Co to vlastně je?“ řekl Malý princ. „To je proud hvězd, každý den odsud hvězdy odlétají, aby proletěly celý vesmír a nakonec někde vyhasly,“ řekl trpaslík. „Nevěděl jsem, že hvězdy mají tak smutný osud, přitom jsou tak krásné, zasloužily by si lepší život,“ rozčiloval se Malý princ.

„Ano, mají velmi smutný osud, ale kdyby neodletěly ty staré hvězdy, nemohly by se zrodit nové. Takhle to přece funguje všude, musí se obětovat něco starého, aby se mohlo zrodit něco nového, tak je to přeci už léta dáno,“ namítl trpaslík. Malý princ z toho byl opravdu smutný, rád by hvězdám pomohl, ale vůbec netušil jak. „A proč je to tak už léta dáno? Kdo to určuje? Podle koho se to řídí?“ ptal se Malý princ. „Zadrž, hochu, na takovéhle otázky se ptáš toho nesprávného. Radím ti, leť za mým dobrým přítelem, on ti určitě dokáže pomoci,“ řekl trpaslík. Malý princ na nic nečekal, rychle se rozloučil a už se řtil neznámo kam.

Když Malý princ letěl už velmi dlouho, došlo mu, že se vlastně nezeptal na cestu, že vlastně neví, kam ani za kým má letět. Když si to Malý princ uvědomil, zastavil se, rozhlédl se kolem sebe a zjistil, že se zde vůbec nic kromě pár malých meteoritů nenachází, pouze prázdnota.

Zakřičel tedy z plných plic: „Haló!“

„Haló... Haló... Haló...“ ozvalo se nazpět.

Princi došlo, že tohle volání do prázdna nemá smysl. Posadil se tedy na jeden z meteoritů a začal přemýšlet. Co se mu asi tak honilo hlavou? Myslel si, že zachrání hvězdy, že tím spasí vesmír, že zařídí spravedlnost, a co má teď? Nic. Vůbec nic. Seděl zcela sám uprostřed ničeho, bez své kamarádky květiny, která by mu právě teď pořádně vynadala, ale nakonec mu i pomohla. Bez hvězd, které chtěl tak strašně moc zachránit, a bez odpovědí na jeho otázky. Na otázky, které už navždy v jeho hlavě zůstanou nezodpovězeny.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Jasmína Borni

Základní škola Teplice, Plynárenská 2953, p. o.

Planeta Internet

Na planetě Internet se vyskytuje mnoho vzácných druhů živočichů. Například hater medvědí, troll hyení, predátor tygří či vodník reklamní. Pokud jste na planetě Internet ještě noví či nepoučení, tak můžete snadno skončit v jejich spárech.

Predátor tygří je známý tím, že si nejprve hraje na kamaráda, nejlépe stejného druhu jako je jeho mladá oběť. Za oběti si vybírá často mláďata poněkud zvláštních opic. Predátor tygří vždy chce po mladé opičí holčičce poslat jakési zvířata či ovoce a sám pak posílá zeleninu... Predátor tygří se vyskytuje nejčastěji na ostrovech Snapchat, Ome-
gle ale i na ostatních ostrovech na planetě Internet. Když se nad tím zamyslete, přijde vám toto chování vhodné? Mně určitě ne. Z důvodu dobrého vyzrání mladé opice. Uvedu například jeden příběh k zamyšlení.

Predátor tygří napsal mladé opičce a chtěl si s ní psát. Říkal, že se mu moc líbí a jak je hezká, že by chtěl vidět víc, nechápala... Napsal, že by chtěl zahlédnout nějaká její zvířata. Opička nevěděla, co si počít. Bydlí v bytě a kozu doma nemá ani jednu natož dvě. Chtěl vidět jakési ovoce, tak opička běžela do Tesca pro broskve a kilo třešní. Vyfotila a poslala. On se rozčiloval, že chce jiné třešně a ona to zase nechápala ...

Co myslíte? Já bych řekla, že je to velice nebezpečné.

Dále tu máme hatera medvědího, je velmi rozšířený po všech ostrovech sociálních sítí. Hater medvědí je známý tím, že se specializuje na vyhledávání slabších cílů a neustálé kritizování všeho, co mu přijde pod ruku. Tento tvor se může pohybovat po různých ostrovech sociálních sítí, jako jsou Instagram, Tik Tok nebo Twitter. Jeho hlavní strategií je šíření zla, často bez důvodu, a to i u úplně nevinných příspěvků. Dejme tomu, že uvidí fotografii krásného motýla, ale rád si hraje na odborníka a všude a všem komentuje, jaká je to hnusná obludná housenka a jak si může vůbec stoupnout před foťák. Zamysleme se spolu, jak se ten motýl asi cítí. Může to ovlivnit jeho psychické zdraví a v nejhorším případě skončit až úhynem. Hlavním cílem hatera je vyvolat konflikt, rozrušení a zpochybnění sebevědomí těch, kteří se mu dostanou na „radar“.

Dalším tvorem je troll hyení, který se živí chaosovým smíchem a rád vyvolává spory a hádky mezi ostatními. Objevuje se v diskuzích a v různých komentářích pod články, videi nebo příspěvky. Troll hyení je mistr v provokaci, přičemž jeho cílem není ani tak ukázat svůj názor, ale přimět ostatní k agresivní reakci. V okamžiku, kdy se mu to podaří, spustí chaotický smích a začne růst do extrémních rozměrů. Čím víc se mu dostane pozornosti, tím víc se směje a čím víc se směje, tím víc roste a víc trollí. Tento tvor je velmi obratný v používání lží a polopravd, dokáže vyvolat hádky i mezi predátorem haterem a vodníkem. Často je těžké ho odhalit, protože se dokáže velmi dobře skrývat. Působí jako jeden z nich.

Poslední vzácný druh, který si zaslouží představení, je vodník reklamní. Ten se živí sběrem dukátků do hrníčku. Odtud pochází jeho jméno, místo dušiček sbírá dukátky. Přemýšlíte, zda jeho lákání je těžká profese? Všichni, co mu dukátek dají, svoji výplatu na účtě už nemají.

Na planetě Internet je tedy spousta vzácných živočichů, kteří se vyznačují různými vlastnostmi a chováním. Pokud si na této planetě chcete užívat bezpečně, je důležité být opatrní a těmto druhům se obloukem vyhýbat. Když ale na ně natrefíte, musíte je umět rozeznat, abyste zůstali v bezpečí. Důležité je dávat si pozor na to, s kým se bavíte, jaké informace sdílíte, protože i vás může nějaký vzácný druh podvést, zhejtit či jakkoli zneužít.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Barbora Burešová

Základní škola Hostivice

Co válka lidem vzala, co válka lidem dala?

Ahoj,

vím, že slova asi nikdy nemohou úplně vyléčit bolest, kterou teď cítíš. Ani já bych asi nedokázala najít ta správná slova, co by všechno vysvětlila nebo uzdravila. Možná máš pocit, že je všechno kolem tebe šedé a beznadějně, jako kdyby svět ztratil všechny barvy. Chci ti ale napsat pár věcí, které mi pomáhají, když je mi těžko, a možná to pomůže i tobě.

Někdy si myslím, že je snadné si myslet, že když jsme ztraceni, tak jsme úplně sami. Ale věř mi, není to pravda. Můžeš se cítit opuštěně, a přesto jsi pořád součástí něčeho mnohem většího. Jsme všichni propojeni i když to teď třeba nevidíš. Láska, která nás spojuje, nikdy nezmizí, i když se zdá, že jsme ztratili to, co jsme milovali. Láska není jen o tom, že tu někdo je a drží nás za ruku. Je to taky o tom, co v nás zůstává, když ta osoba není fyzicky přítomná. Láska žije v našich vzpomínkách, v tom, co jsme spolu zažili, v tom, co nám ta osoba dala, i když už není tu. A já věřím, že tohle silné pouto v nás zůstává navždy, i když nás občas přepadne pocit, že to všechno zmizelo.

Myslím, že i když je těžké to vnímat, naděje je taky něco, co je pořád kolem nás, i když to teď možná nevidíš. Víím, že když je člověk smutný, je těžké si představit, že by někdy zase mohl být šťastný, nebo že by mohl znovu cítit nějakou radost. Ale věř mi, že i v těch nejtemnějších dnech je někde tam venku světlo. Možná to nebude hned, ale každá bolest jednou skončí a uvolní místo něčemu novému. A to něco nové může být klidně nějaký malý zázrak, který ti zpříjemní den.

Každý člověk, který v životě něco prožil, má svou vlastní cestu a svůj vlastní čas, kdy se začne cítit lépe. A to je v pořádku. Neexistuje žádný správný čas na to, abychom se „uzdravili“. Každý se s bolestí vyrovnává po svém. Ale věř, že i když teď vypadá svět tak jinak než předtím, všechno to může vést k něčemu krásnému. Možná budeš růst a učit se věci, které ti pomůžou stát se silnější osobou. Možná tě to naučí vážit si malých věcí, které jsi dřív nevnímal. Možná začneš rozumět tomu, co pro tebe znamenají lidé, kteří tě mají rádi.

Chci ti říct, že není žádná ostuda cítit se smutně nebo ztraceně. Každý to má někdy tak. Každý prožívá těžké chvíle a někdy se to zdá nekonečné. A přesto je tu naděje, protože i když teď nevidíš konec té temné noci, přijde den. Možná pomalu, možná ne hned zítra, ale určitě přijde. A když přijde, bude to znamenat, že všechno, co jsi prožil, tě nějakým způsobem změnilo. Možná to nebude hned vidět, ale časem si uvědomíš, že jsi silnější, než sis myslel.

Někdy, když mám pocit, že mě něco nebo někdo opustil, si zkusím představit, co bych poradila kamarádce, kdyby se cítila stejně. A tohle bych ti řekla: Je v pořádku cítit, co cítíš. Měj k sobě trpělivost, protože nic se neděje přes noc. A věř, že ten pocit samoty, který máš teď, není konečný. Láska a naděje jsou pořád s tebou, i když je teď nevidíš. Možná je cítíš jen uvnitř sebe, v těch malých věcech, které si necháváš pro sebe – v oblíbené písničce, ve vzpomínkách, v tichu, ve kterém si připomínáš to, co bylo krásné.

Není třeba, abys všechnu bolest hned pustil. Můžeš si dát čas, dokud se nebudeš cítit připravený na to jít dál. Ale věř, že láska tě nikdy neopustí. A naděje je v nás všech, i když ji občas těžko vidíme.

A když budeš potřebovat, vždycky se můžeš obrátit na někoho, kdo tě má rád. I když se můžeš cítit sám, nejsi sám. Zkus najít světlo i v té nejtemnější chvíli, protože věřím, že čas uzdraví rány a že naděje nikdy nezmizí, i když se změní. Každý den je novou příležitostí začít znovu, třeba jen tím, že vstaneme z postele a zkusíme se usmát. Každý den je nový začátek. A věřím, že tvůj nový začátek přijde.

Myslím na tebe, drž se!

Tvá kamarádka.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Egor Dovhodko

13. základní škola Plzeň, Habrmannova 45, příspěvková organizace

Milý,

sedím a přemýšlím, co ti napsat, protože vím, že procházíš těžkým obdobím. Slova se mi zdají někdy tak malá a nedostatečná, když se snažíš utěšit, ale doufám, že to, co ti chci říct, alespoň trochu zahřeje u srdce a připomene ti, že nejsi sám.

Ztráta, smutek nebo pocit opuštění jsou jako temné mraky, které zakrývají slunce. V tu chvíli se může zdát, že světlo už nikdy nepronikne, že teplo a radost jsou navždy pryč. Ale já ti chci připomenout, že i ty nejhustší mraky jednou odejdou. Slunce tam stále je, i když ho zrovna nevidíš. A stejně tak je to s láskou a nadějí – jsou tu, i když je v danou chvíli necítíš.

Láska je jako kořeny stromu. Někdy ji nevidíme, ale drží nás pevně a dává nám sílu růst, i když se zdá, že vše kolem nás je vzhůru nohama. Možná jsi teď ztratil někoho, koho jsi miloval, nebo se cítíš osamělý, ale láska, kterou jsi kdy prožil, zůstává součástí tebe. Je to energie, která nás spojuje s ostatními, i když jsme fyzicky odloučeni. A někdy se láska projevuje i v malých gestech – v úsměvu cizího člověka, v objetí přítele, nebo v tichém doprovodu někoho, kdo ti naslouchá.

Naděje je pak jako hvězdy na noční obloze. I když je tma, svítí pro nás a ukazují směr. Někdy je těžké ji najít, ale vždycky tam je. Pamatuji si, jak jsem jednou procházel obdobím, kdy jsem si myslel, že už nic nemá smysl. Tehdy mi jeden blízký člověk řekl: „Naděje není o tom, že věci budou dokonalé. Je o tom, že i v té nejtemnější noci věříš, že ráno přijde.“ A měl pravdu. I když se teď cítíš ztracený, věř, že existuje cesta vpřed. Nemusíš ji vidět celou, stačí udělat malý krůček.

Nechci ti říkat, jak se máš cítit, nebo že bys měl být hned v pořádku. Smutek je přirozený a potřebný. Je to způsob, jak naše srdce zpracovává ztrátu a bolest. Ale zároveň ti chci připomenout, že nejsi sám. Jsou lidé, kteří tě mají rádi, kteří tě podrží, i když si to možná teď neuvědomuješ. A já jsem jedním z nich.

Pokud budeš chtít, jsem tu pro tebe. Můžeš mi napsat, zavolat, nebo se jen tak potkat. Někdy stačí jen být spolu v tichu a vědět, že na tom nejsme sami.

S láskou a nadějí,

Egor

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Tomáš Hanzlíček

Gymnázium, Ústí nad Orlicí, T. G. Masaryka 106

Ať žije štír?!

Severní kontinent se stal místem, kde davы vzhlížely k neobvyklému živočichovi. Štírovi, který formuloval jednoduché působivé věty, ovšem nikoliv myšlenky hlubšího významu. Jeho vyjadřování překračovalo hranice slušnosti. Neoplýval příliš bohatou slovní zásobou, přesto však jeho projevy budily v mnoha lidech nadšení.

Tento pavoukovec rozpoznával nálady svého publika. Celostátní zpravodajství přinášelo přesně ty události, které vzrušovaly běžného občana. Jeho reakce na případnou kritiku nepřijímala kompromis, naprosto se vymykající doposud voleným nejvyšším zástupcům společnosti. Intelektuálně by uspěl ve srovnání s prostým občanem, jeho konání ale poháněla ne-skonalá touha po moci. Jako by neexistovalo nic než jeho vlastní ego. Nikdy neprojevil pochopení, respekt k odlišnostem či empatii.

Navzdory své bezohlednosti dosáhl slávy, jakou si málokterý jedinec představí. Lidé přicházeli v zástupech, aby mu projevili náklonnost. Hltali jeho politické i ekonomické komentáře. Štír jim poskytoval odpovědi, které lahodily jejich uším. Nabízel rychlá řešení problémů a závratný zisk. Občané si ho zamilovali a zvolili hlavou nejmocnějšího státu světa.

Megalomanství propuklo naplno. Klepítkatec se spojil s vládcem asijského bloku, jenž okupoval teritorium sousední země. Ukuli ďábelský plán, popřeli věky ověřená pravidla pro spravedlivé soužití. Území si rozebrali, vytěžili veškeré nerostné bohatství, zdemolovali krajinu a zničili všechny, kteří jim neuhnuhli z cesty. Nehodlali se spokojit s dosaženým výsledkem a zamořovali další celky. Spustila se lavina, která nešetřila nikoho, ani zaslepené příznivce obou. I bohatí přívrženci ztratili nabyté statky, odklonili-li se od ničivého proudu. Svět se řtil do záhuby a lidé se konečně začali probouzet z noční můry.

Prvotní popularita bezobratlého stvoření nakonec přinesla neblahé důsledky. Organismus přesycený obdivem a pocitem neomezeného vlivu zkolaboval. Obtíže přerostly v těžkou nemoc vedoucí k tragickému konci. Navzdory úsilí věhlasných veterinářů a ošetřovatelů se jeho zdravotní stav nadále zhoršoval, až mu osud uštědřil ránu z milosti.

Jeho příběh rozvířil vlnu debat. Zosobňoval snad pouhou kuriozitu, která svou zvláštností uchvátí davы? Odrážel obraz moderní společnosti, jejích postojů a způsobu uvažování? Možná právě proto vyvolával tak silné reakce. Ačkoliv naoko, splýval s nimi. Přestože vědci upozorňovali na jeho intelektuální omezenost, veřejnost si jej zidealizovala. Vnímali ho jako někoho, kdo dokázal vystihnout podstatu věcí, aniž by je skutečně férově řešil.

Zbylo prázdno, zhouba, zklamání a přeživší. Obohaceni o nevyžádané zkušenosti vstávali z popela. Nevěda, co dál, jak naložit se svými životy, na koho se obrátit. Nic už nepoběží jako dřív. Zraky všech se upínaly ke Klubu kritického myšlení prozatím působícího v ilegalitě.

Převáží rozumné kroky vedené na základě společenské dohody, nebo líbivá rozhodnutí a povrchnost obalená populistickými hesly?

Odráží námi volení politici stav naší společnosti? Na základě čeho jsou vlastně voleni? Upřednostňujeme obsah nebo formu sdělení? Co si voliči přejí? Čemu potřebují věřit? Opravdu se necháme mámit dojmem a opomíjíme skutečné hodnoty? Jakou váhu může mít nezodpovědnost jedince?

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Štěpán Hrabina
Jungmannova základní škola

Milý Karle,

vím, že procházíš těžkým obdobím, které ti přineslo velkou ztrátu, a že prožíváš obrovskou bolest.

Pocit prázdnoty, který teď zažíváš, je těžko popsateľný. Ptáš se „proč?“ A nikdo ti nedokáže odpovědět....

Bojím se to nahlas pojmenovat, i když oba víme, o čem mluvím.

Smrt je součástí života, ale na smrt blízkého člověka se nikdo nedokáže, a ani nechce, připravit...

Je mi moc líto, když tě vidím, jak jsi nešťastný a smutný. Chápu, že chceš být se svým smutkem sám, ale zároveň mám pocit, že bys neměl být sám. Že bys měl cítit, že jsou kolem tebe lidé, kterým na tobě záleží. Rád bych ti pomohl, ale vlastně nevím, jak...

Máš pocit, že si nikdo neumí představit, co teď prožíváš.

Nicméně zde chybí čárka:

„Máš pocit, že si nikdo neumí představit, co teď prožíváš.“

... že mu nebudu moci vyprávět, co jsem dělal...

... že přijde světlo, že i když teď cítíš prázdnotu, láska tě může vrátit zpět do života.

Chci, abys věděl, že jsou kolem tebe lidé...

Prosím, nezapomeň, že život má smysl.

Každý další den je výzvou k novému začátku...

... že mu nebudu moci vyprávět, co jsem dělal...

To, že budeš šťastný, není zrada, to není zapomnění...

... navždy zůstane tvou součástí, kouskem tebe...

Já věřím, že se to zlepší. A ty musíš také věřit. Věř, že se z toho dostaneš, i když teď není vidět cesta, možná už zítra, pozitivní ji uvidíš...

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Natálie Chovancová

Základní škola Horní Lideč

Láska a naděje v těžkých chvílích

Drahý příteli,

vím, že procházíš těžkým obdobím. Ztráta je něco, co nás všechny zasáhne, a i když teď můžeš cítit, že nic nemá smysl, věř mi, že to není pravda.

Každý z nás zažívá těžké chvíle, ale i v těch nejtěžších momentech je tu něco, co nám pomáhá – a tím je láska a naděje. V knize Harry Potter a Relikvie smrti říká Hermiona: „Nelituj mrtvé, Harry, lituj živé a především ty, co žijí bez lásky.“

Ta slova nám ukazují, že i když ztrácíme někoho, koho jsme milovali, důležité je, jak se zachováme dál. Žijeme, máme šanci na nový začátek a na to, abychom si vážili těch, kteří jsou kolem nás.

Láska není jen o tom, že někoho máme rádi. Láska nás učí, jak se o sebe navzájem starat, jak se povzbudit, když je to potřeba. Když ztratíme někoho blízkého, láska se nám ukáže v jiných formách – třeba v podpoře od rodiny, přátel nebo v dobrých vzpomínkách, které nás s tím člověkem spojují.

I když nám ten člověk chybí, láska, kterou jsme k němu cítili, nezmizí. Bude v nás dál, bude nás podporovat a dá nám sílu.

Naděje je podobná. Je to jako malý plamínek, který nám pomáhá, když jsme ztraceni. I když teď můžeš mít pocit, že už není žádná cesta, naděje nás nikdy neopustí. Naděje nám říká, že i když je těžko, vždy existuje možnost, že se věcilepší.

I když se nám někdy zdá, že je všechno šedé, naděje nás učí věřit, že nás čeká něco lepšího. Každý den je krok k tomu, abys zase našel radost a klid.

Chci ti říct, že není nic špatného na tom cítit smutek.

Je v pořádku, že teď truchlíš. Ale nezapomeň, že láska a naděje jsou tu pro tebe, i když je teď nevidíš. Můžeš si vzpomenout na krásné chvíle, které jsi s tím člověkem prožil, a zůstat vděčný za tyto vzpomínky. A také si pamatuj, že kolem tebe jsou lidé, kteří tě mají rádi a kteří tě podpoří.

Věřím, že i když je ti teď těžko, najdeš sílu pokračovat dál. Ať už to bude trvat, jak dlouho chce, nezapomeň, že láska a naděje tě vždy povedou.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Ronja Kostřicova
Základní škola ZaHRAda

Milý příteli,

vím, že procházíš těžkými chvílemi a že ztráta, kterou jsi zažil, tě hluboce zasáhla. Chci ti napsat několik slov, která tě snad trochu potěší, přinesou ti útěchu a pomohou ti najít naději v tom, co teď prožíváš. Je to těžké, to chápu. Ztráta někoho, koho milujeme, je bolestná a může nás zanechat v pocitu prázdnoty a opuštění. Ale chci ti říct, že i v těch nejtěžších chvílích je důležité neztrácet víru v život a v lásku.

Tvoje bolesti a pocity smutku jsou naprosto přirozené. Když milujeme, když máme někoho, na kom nám záleží, dává nám to sílu, ale zároveň nás to může i zranit, když o tuto osobu přijdeme. Ale láska není něco, co ztrácíme navždy. Láska, i když je skrytá nebo není hned vidět, pořád žije v našich vzpomínkách, v našich srdcích a v našich činech. A ta láska v nás nám pomůže překonat těžkosti, i když to chvíli trvá.

Pokud jde o to, co říká J. K. Rowlingová ve své knize Harry Potter a Relikvie smrti, je to velmi moudrá myšlenka. „Nelituj mrtvé, Harry. Lituj živé a především ty, co žijí bez lásky.“ Tato slova nás učí, že bychom neměli uvíznout v minulosti a neustále se trápit nad tím, co už nemůžeme změnit. I když ztráta bolí, musíme se zaměřit na to, co máme tady a teď – na živé, na ty, kteří stále potřebují naši lásku a pozornost. A především bychom neměli zapomínat na ty, kteří lásku nikdy nepoznali, nebo se jí vzdali.

Láska je totiž nejsilnější silou na světě. Někdy to může být těžké pochopit, zvláště v těžkých obdobích, ale láska se může projevat i v malých věcech – v úsměvu, ve slově útěchy, v něčem, co děláme pro někoho jiného. Tyto drobnosti mohou mít větší význam, než si myslíme. Když se cítíš ztracený, nezapomeň, že je kolem tebe stále mnoho lidí, kteří tě mají rádi, ať už jsou to přátelé, rodina nebo i lidé, kteří tě možná ještě neznají, ale jsou připraveni ti nabídnout svou pomoc. Láska nás propojuje a dává nám sílu jít dál, i když to vypadá těžké.

Někdy se může zdát, že když jsme sami, ztrácíme všechno. Ale není to pravda. Láska se nikdy neztrácí, je to energie, která v nás stále žije. I když někdo odejde, láska, kterou jsme prožili, zůstává v nás a vytváří most k dalším lidem, k novým přátelstvím a příležitostem. Možná se teď cítíš osaměle, ale pamatuj, že láska v tvém srdci stále existuje a někde čeká, aby našla nové místo, kde může růst.

Pokud bys měl někdy pocit, že už nemáš sílu pokračovat, nebo že svět je beznadějný, zkus si vzpomenout na všechny ty malé chvíle, kdy se něco stalo – kdy tě někdo potěšil, kdy jsi něco dobrého udělal pro někoho jiného, nebo kdy ses alespoň na chvíli cítil vděčný. I tyto maličkosti mohou být klíčem k tomu, abys znovu našel svou cestu.

Vím, že ti slova nemohou vzít bolest, kterou cítíš, ale snad ti pomohou najít světlo i v těch temných dnech. Láska je silná a neexistuje žádná ztráta, která by ji mohla úplně zničit. Je to něco, co nás spojuje, a je to něco, co nás vede k tomu, abychom se stali lepšími lidmi. Měj na paměti, že i když teď prožíváš těžké časy, svět je stále plný krásy, lásky a naděje, kterou můžeš objevit.

Nevzdávej se, nikdy. Láska a naděje tě povedou dál. A i když teď možná nevidíš světlo, věř, že je tam, jen čeká na to, až se k němu dostaneš.

S láskou a úctou Ronja

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Petr Kubelka

Základní škola Petra Bezruče, Žatec

Milý Harry,

vím, že to teď není snadné a že ti občas připadají všechny ty zkoušky, boje a obavy nekonečné. Ale chci ti připomenout, jak silný opravdu jsi. Nejen že jsi přežil tolik věcí, které by zlomily většinu lidí, ale každým dnem se stáváš lepším a silnějším. Tvoje odvaha a oddanost jsou inspirací nejen pro tebe, ale i pro všechny, kteří tě obklopují.

Pamatuj, že nejsi sám. Máš přátele, kteří tě podporují, a lidi, kteří tě milují. Ať už se cítíš, jak chceš, věz, že tě máme rádi a vždy tu pro tebe budeme, bez ohledu na to, co přijde. Zkoušky, před kterými stojíš, jsou těžké, ale jsou také příležitostmi, jak ukázat svou vnitřní sílu. A to je něco, co v tobě máme všichni – i když to někdy nevidíš.

Nevzdávej se, Harry. Věř v sebe. Máš v sobě vše, co potřebuješ k tomu, abys čelil všem výzvám, které se ti postaví do cesty. Každý krok, který uděláš, tě posune blíž k vítězství.

Jsem si jistý, že i když se ti teď vše zdá těžké, budeš schopný to zvládnout. Ty jsi ten, kdo změní svět. A svět tě potřebuje teď víc než kdy jindy.

S láskou a vírou v tebe, tvůj Petr.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Lucie Miřatská

Základní škola a Střední škola Jedna RADOST Pňov-Předhradí

Ještě jednou se podíval před sebe. Nic se nezměnilo. Sedl si na zem a začal plakat. Chtěl vidět lidi. Zatím jich viděl jen šest. Šest osamělých lidí na šesti osamělých planetách. Malý princ byl také osamělý.

„Dobrý den,“ řekla malá myška.

„Dobrý den,“ odpověděl Malý princ.

„Pročpak pláčeš?“ zeptala se myška.

„Protože jsem sám.“, řekl Malý princ.

„Teď nejsi sám,“ řekla myška, „teď jsi se mnou.“

Malý princ se na ni podíval. Opravdu teď nebyl sám. Byl s myškou. S myškou, která odněkud přiběhla. S myškou, která jistě něco dělala, ale i tak za ním přišla, aby se zeptala, proč pláče.

„Nevíš...“, zeptal se Malý princ, „Nevíš, kde jsou lidé?“

„Lidé? Ti jsou daleko. Tady v horách lidé nejsou.“

„Nejsou...“ Malý princ sklonil hlavu. „Ale jsou!“ zvedl se a zavolal do skal „Lidé?“

„Lidé... Lidé... Lidé...“ ozvalo se nazpět.

„To je ozvěna,“ řekla myška.

„Co je to ozvěna?“ zeptal se Malý princ.

„Tohle, to, co jsi právě slyšel. Opakuje tvá slova.“ vysvětlila myška.

„Aha...“ Malý princ byl zklamaný. Moc tomu nerozuměl, ale bylo mu jasné, že to lidé nejsou.

„Nemusíš být smutný,“ řekla myška. „Lidé nejsou zajímaví. Podívej se kolem sebe. Stromy, květiny, skály. To je mnohem lepší.“

Malý princ se rozhlédl. Ani si té nádhery nevšiml, jak byl smutný, že tu nikdo není.

„Nenech se zaslepit smutkem, jen protože věci nejsou takové, jak bychom si přáli. Smutek je jako mrak na obloze – někdy zakryje slunce, ale ono tam stále je. Krása je všude kolem nás. Ať jsme kdekoliv, ať se děje cokoliv.“

Spolu se dívali na výhled, který měli před sebou. Jen tak. Jako by v tu chvíli na světě nebylo nic důležitějšího. Kochali se krásou přírody.

„A lidi uvidíš,“ pověděla myška po chvíli, „Pokud půjdeš tudy, za 12 mil najdeš malé město. Tam je plno lidí.“ chvíli mlčela a pak ještě dodala: „Někdy prostě nejde všechno tak, jak chceme, ale tak už to je. Život by byl nudný, kdyby všechno všem vycházelo přesně podle plánu, víš?“

Malý princ pokýval hlavou. Pochopil, že myška byla velmi moudrý tvor a že mu sdělila moc důležité věci. Pochopil, že věci nevyjdou vždy podle plánu, ale že se i tak nesmíme nechat zaslepit emocemi. A pochopil, že všechno je přesně tak, jak má být, a vždycky to tak bylo, je, a bude.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Filip Nauš

Základní škola Horšovský Týn, okres Domažlice příspěvková organizace

Drahý Harry,

Vím, že v tuto chvíli tě slova těžko mohou utěšit. Když ztratíme někoho, koho milujeme, zanechá to v nás prázdno, které je těžké zaplnit. A ztráta tvých rodičů je nepochybně něco, co zcela nikdy nepřebolí.

Ale dovol mi, abych ti pověděl něco, co je možná těžké si v tuto chvíli představit. Tvůj otec, James, a tvoje matka, Lily, byli v pravém slova smyslu hrdinové, a to nejen kvůli tomu, jak zemřeli, ale i kvůli tomu, jak žili. Byli odvážní, silní, a co je nejdůležitější, měli srdce naplněné láskou. Láskou, která byla silnější než všechno, co je chtělo zničit.

V noci, kdy Voldemort přišel, tvoji rodiče věděli, co se děje. James se postavil proti němu, jak nejlépe mohl, ale to, co bylo opravdu silné, bylo to, že nebyl sám. Stál tam vedle své ženy, Lily, která věděla, že její láska k tobě a její rodině je silnější než jakýkoli kouzelný štít. Když Voldemort dorazil k tvým rodičům, nebylo to proto, aby tě nechali osamoceným, naopak, dali vše, co měli, aby tě chránili.

Lily se obětovala a postavila se mezi tebe a nejtěžší zlo, které svět kdy poznal. Její láska k tobě byla tak silná, že ani smrt ji nemohla zastavit. A když zemřela, její kouzlo, kouzlo její lásky, zůstalo v tobě. I když už tu není fyzicky, její ochranná magie je stále s tebou. Tvoje matka ti dala něco, co žádné zlo na světě nikdy nebude schopné zničit - sílu lásky.

Tvoji rodiče byli připraveni položit životy za tebe, protože věřili v to, co v tobě je, Harry. To, co pro tebe udělali, se nedá popsat slovy - ale i když je ztrácíš, část z nich je stále s tebou. Ty jsi ten, kdo nese jejich dědictví dál. A i když teď procházíš bolestí, kterou nikdo nemůže zcela pochopit, věř, že jsou s tebou každý den. Jejich láska tě nikdy neopustí.

Tvé srdce, i když plné smutku, je teď i silnější, než bylo předtím. Přišli o svůj život, ale ty jsi stále tady, Harry. Měl bys být na ně hrdý, protože byli tím nejlepším, co svět mohl nabídnout. A i když ti chybí, nikdy nezapomeň, že tvá síla, kterou v sobě nosíš, je odrazem jejich lásky.

Jsem si jistý, že jsou na tebe hrdí.

S přátelským pozdravem,

Filip N.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Eliška Polachová

ZŠ Vratimov, Masarykovo náměstí

Bylo ráno, další den, kdy se 19letá Saga probouzí do začátku tmavého dne.
Myslela si, že je pro lidi neviditelná a že jí nemají rádi.
Proto bydlela v domě na kopci a měla výhled na město.
Otevře oči a slyší zvuk městského poplachu.
Obula si boty, hodila na sebe nějaké oblečení, vzala batoh a sbalila základní potraviny.
Vyběhla ven a viděla jen dým, do kterého se zahalilo město Isdal.
Vyděsila se a rozběhla se do kopce do lesa.
Les vypadal pořád stejně jako kdysi, když tam chodila malovat obrazy.
Běžela dál, uběhlo pár minut a dostala se na neznámou stezku, kterou nikdy neviděla.
Chtěla se podívat do mapy v telefonu, ale uvědomila si, že telefon nechala doma.
Začala brečet, myslela si, že je ztracená.
Uvědomila si, že brečením se nic nezpravit.
Rozhodla se, že půjde neznámou cestou.
Šla a ocitla se u obrovského jezera.
Rozhlédla se a zpozorovala, že v dálí je chata.
Vydala se směrem k chatě, byla opuštěná.
Nezbylo jí nic jiného, než zůstat v chatě.
Byla už tma, bála se, pořád přemýšlela, co se stalo.
I když věděla, že jí tam niko neznal, chtěla se tam vrátit.
Bála se, co se stane s jejím domem.
Jak si to všechno začala uvědomovat, zjistila, že je bezradná.
Propadla smutku, začala brečet.
Byla vyčerpaná, všechno jí bolelo.
Najednou se probudila.
Rozhodla se sníst pár kousků ovesné tyčinky, kterou při balení hodila do batohu, ale stále měla hlad.
Vydala se hledat potravu na začátku lesa, našla nějaké borůvky a maliny.
Vrátila se do chaty a sedla si na židli.
Všimla si, že v podlaze je vyřezaná díra.
Přišla tam a otevřela malá dvířka.
Všimla si, že pod dvířky vede úzké schodiště dolů, do temné místnosti.
Jakmile sestoupila dolů, ocitla se v malé místnosti, která byla plná starých knih.
Otočila se a uviděla starou knihu ležící na stole.
Saga opatrně přistoupila a otevřela ji.
Na prvních stránkách byla napsaná stará legenda o městě Isdal a jeho minulosti.
Čím více četla, tím více si uvědomovala, že tato kniha může mít odpovědi na otázky, které ji zajímaly.
Kniha popisovala, jak Isdal bylo kdysi úspěšným městem, ale jedné noci zmizelo v hustém dýmu.
V knize našla starou mapu, která ji vedla k ukrytému pokladu někde v lese.
Rozhodla se vydat na tuto cestu.

Vzala si knihu, mapu a několik užitečných věcí.
Vyšla zpátky ven z chaty a vydala se podle mapy.
Když dorazila na místo označené na mapě, našla starý kovový kufřík.
Otevřela kufřík a v něm našla starý deník.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Deník popisoval příběh o tom, jak kdysi někdo zachránil město Isdal před zničením. Saga si uvědomila, že právě tento deník může být klíčem k odhalení pravdy o městě a jejím návratu domů. Vydala se zpět do chaty, aby mohla pokračovat ve čtení a hledání dalších odpovědí. Když najednou narazila na zprávu, že neznámí lidé chystají projekt, jak uspat město, vhrkly jí slzy do očí.

Uvědomovala si postupně všechny detaily.

Zjistila, že plyn, který viděla ráno, je eter.

Byla smutná, nevěděla, co má dělat.

Zkoušela usnout.

Ale nešlo to.

Pořád přemýšlela nad městem, jestli se tam vůbec ještě někdy vrátí.

Začala znovu pročítat deník.

Objevila zmínku o staré smlouvě, která by mohla obnovit mír ve městě.

Tato smlouva však byla ukryta hluboko v lese, a nikdo ji dlouho nenašel.

S jasným cílem se vydala na cestu lesem.

Když konečně našla místo, kde byla smlouva ukryta, byla nadšená.

Po dlouhém hledání a procházení dokumentů se jí podařilo pochopit její význam.

Smlouva vedla k obnovení míru. Vrátila se zpátky do chaty.

Cestou zjistila, že dým ustoupil.

Utíkala dolů.

Už viděla svůj dům a běžela dál do města.

Všichni se probudili.

A divili se, co se stalo.

Saga byla moc ráda, že se její život vrací do normálu a vrátila se domů.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Terezie Průšová

Základní škola Praha 9 Dolní Počernice

„Je tu někdo?“, zeptal se Malý princ tentokrát tenčím hlasem než předtím. Jedinou odpověď, kterou dostal zpět, byl opět jeho hlas: „Je tu někdo?... Je tu někdo?... Je tu někdo?“...

Otázka se v ozvěně zopakovala tolikrát, až úplně zmizela. V tuto chvíli princ poprvé pocítil pocit samoty. Nebyl na to nikdy zvyklý, proto ho tento pocit užíral. Rozhlédl se kolem sebe, na hoře viděl balvany. Co ho ale opravdu zarazilo, bylo to, že v dálce nebyl vidět konec hory, na které stál. Vydal se tedy rovně, přímo za nosem. Chtěl dojít na její konec. Zajímalo ho, co se tam skrývá. Rozběhl se.

Doufal, že se na konec hory dostane do západu posledního slunečního paprsku. Po krátké době přešel opět do kroku. Byl již znavený z běhu. Sedl si na zem a opřel se zády o jeden z balvanů. Když se jeho dech zklidnil, zkusil zvolat „Haló!“. Doufal, že mu někdo odpoví, kdokoliv. Dlouho bylo ticho, jenže najednou se ozvalo: „Haló!“. Prince zarazilo, že mu někdo odpověděl. Nečekal to, takže dostal naději, že někoho potká a bude si moct popovídat. Myslel si, že ozvěna musí vždy zopakovat něčí otázku několikrát, proto doufal, že na této planetě není sám. Jenže netušil, že tomu tak není, takže naděje, že někoho potká, byla zbytečná. Zvedl se a šel. Šel dál a po pár metrech vždy zavolal do vzduchu: „Haló!“. Pokaždé se mu dostalo odpovědi zopakováním jeho otázky. Když už zapadlo Slunce, začal být zoufalý. Celý den chodil po hoře a nikam se neposunul. Přišlo mu, že okolí vypadá pořád stejně. Pak uviděl něco zvláštního. Za celý den na hoře viděl pouze suché prostředí s balvany bez jediného stromu nebo keře a najednou před sebou uviděl pustou poušť. Stále věřil tomu, že se na konec hory dostane. Šel dlouho. Nevěděl, jak dlouho. Jestli šel hodiny, dny nebo týdny. Nejvíce mu však vadily teplotní výkyvy mezi dnem a nocí. Po horkém dni, kdy jediné, co celý den dělal, bylo to, že šel, ho čekala noc. Každá noc, co strávil na poušti, byla stejná. Lehl si na písek a schoulil se do klubíčka. Byla mu extrémní zima a celou noc plakal. Každou nocí mu začalo docházet, že je na poušti sám a možná i na celé planetě. Každé další ráno se jen zvedl a šel dál. Celý den cítil, že mu je úzko z pocitu samoty. Po několikátém dnu stráveném na poušti, se mu stala neuvěřitelná věc. Přišlo mu, jako by slyšel někoho v dálce. „Tady jsem.“ Řekl neznámý hlas, který se princovi vysmíval. „Hej, nevysmívej se mi!“, odpověděl mu vyčítavě princ. Pak mu přišlo, jako by viděl černou postavu periferním viděním. Tohle se dělo princovi každý den. Snažil se s neznámým hlasem navázat konverzaci, ale hlas mu nikdy neodpověděl. Snažil se černou postavu chytit, ale nikdy se mu to nepovedlo. Černá postava s neznámým hlasem nikdy neexistovala. Po několika týdnech si postavy ani hlasu princ už nevnímal. Každým dnem ztrácel kousek naděje. Ale jednoho dne uviděl to, co chtěl najít na začátku hory, její konec. Nemohl uvěřit svým očím. Rozběhl se. Nikdy předtím takto rychle neběžel. Po tvářích mu začaly téct slzy. Když došel na konec, seběhl dolů. Byl šťastím bez sebe. Jenže si všiml, že se stále nachází moc vysoko. Prostředí kolem něj mu bylo příliš povědomé. Sucho s velkými balvany... „Cože? To nemůže být pravda.“, řekl nevěřičně princ. Ocítl se opět na začátku hory. Říká se, že princ se nachází na hoře dodnes.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Eliška Semeradová

Základní škola Petra Bezruče

Drahý Harry, vím, že jsi právě prožil těžkou ztrátu nebo se cítíš osamělý. Možná si myslíš, že bolest nikdy nezmizí, že svět kolem tebe ztratil smysl. Chtěla bych ti ale napsat pár slov, doufám, že ti přinesou alespoň malou útěchu a připomenou ti, že nejsi sám.

Láska je to nejcennější, co v životě máme. Není jen o romantických citech, ale o velkém propojení s ostatními lidmi. Každý člověk, kterého jsme milovali, v nás zanechal něco, ať už je stále s námi, nebo ne. Ta láska ale nikdy nezmizí, žije v našich vzpomínkách, v tom, jak jsme se díky někomu stáli osobnostmi.

I když je ztráta nesmírně bolestivá, znamená to, že jsme milovali hluboce a opravdově. Možná se teď cítíš opuštěně, ale věř, že naděje existuje. Život je různý, někdy nás srazí na kolena, ale jindy nám přinese nečekané radosti a krásné okamžiky. Každý nový den je šance na nový začátek.

Bolest, kterou nyní cítíš, se postupem času změní a stane se součástí tvé cesty, něčím, co tě posílí a co ti pomůže pochopit hloubku života. Můžeš truchlit, můžeš cítit smutek, ale zároveň nezapomínej, že tvé srdce má stále schopnost milovat a přijímat lásku od druhých.

Možná právě teď to světlo na konci tunelu nevidíš, ale věř mi, že tam je. Až přijde ten správný čas, uvidíš ho. Pokud se cítíš osaměle, zkus se svěřit lidem, kteří tě milují. Někdy stačí jediný rozhovor, jedno milé slovo, aby se člověk cítil lépe. Svět je plný lidí, kteří tě rádi podpoří, jen je někdy těžké je vidět, když jsme zahlceni smutkem.

Neboj si říct o pomoc, nebát se říct si o ní je projev síly, ne slabosti. Víím, že i když je tvá bolest teď velká, tak věřím, že najdeš cestu zpět k radosti. Nezapomeň, že jsme tu pro tebe, že jsi milován a že máš před sebou ještě mnoho krásných chvil.

Láska a naděje nikdy nezmizí, jen se někdy schovají, aby je člověk mohl znovu objevit ve chvíli, kdy to nejméně čeká.

S láskou tvá přítelkyně Eliška

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Kamila Smolíková

Masarykova základní škola a Mateřská škola Suchomasty

„Jsem tak sám... Jsem snad stín, to mě nikdo neslyší?“, pomyslel si. Stál uprostřed prázdnoty. Šedé domy ho převyšovaly a on se cítil malý, Malý princ. Lidé do něj vráželi, a bylo jim jedno, že tak činí. Všichni chodili stále stejným směrem. Všichni měli stejné šedivé kabáty, stejné šedivé výrazy ve tvářích. Nikdo si nevšímal Malého prince. Jeho zelený kabátek vlál ve větru a on křičel: „Poslouchejte mě přeci!“, „Poslouchejte... poslouchejte... poslouchejte...“, opakovala ozvěna odrážející se od domů. Nikdo se ani neotočil... Nikdo nezaznamenal ani jeho hlas, ani hlas ozvěny. Ale on nebyl sám, ti lidé nebyli stíny.

Po zádech mu přejel mráz. Všichni prožívali ten stejný jednotvárný život, ten stejný uniformní den. Vstát, jít do práce, vrátit se, jít spát... Hlavně nemyslet. Byl zklamáný, a tak sám... Vyděšený Malý princ. Bolelo to a ta bolest ho svírala. Tohle byla velmi podivná samota.

„Prosím! Poslouchejte!“, řekl hlasitě a ozvěna to opět opakovala. „Nemůžete takto žít, slyšíte?“, už opravdu nahlas zavolal. Chtěl je změnit, chtěl, aby se ze života radovali, chtěl s nimi diskutovat, hledat řešení, plánovat... ale oni neposlouchali. Proč jsou jen lidé takoví? Přemýšlel...můžou se bát...ublížil by jim někdo, kdyby slyšeli nebo byli slyšet? Mohli vůbec někdy přemýšlet? Naučili se to? Přemýšlí alespoň, když jsou sami? Nebo je pro ně neslyšet a nemluvit a asi i nepřemýšlet pohodlnější? Šedý svět jako by zešedl ještě více a všichni pořád někam spěchali. Ti lidé mu odpověď na otázku: „Proč jste takoví?“ nedají, nemohou totiž. Sami nevědí, co se děje, jen poslouchají cizí silné ozvěny. Ty jejich a ty slabé zanikají.

Malý princ došel k místu, snad parku, i ten byl šedivý..., ale jen zdánlivě. Uprostřed trávy totiž uviděl malou fialku. Měl pocit, že zářila. Byla plná barvy, smála se na něj. Sedl si k ní. „Ahoj květinko. Jak se jmenuješ?“, řekl Malý princ. A květinka jen zářila tou fialovou barvou. Najednou ucítil, že není sám, že ho někdo poslouchá. Ona. „Květinko? To jsi ty?“. Ticho města zmizelo. Slyšel snad smích? „Ty jsi opravdu jedinečná!“. Fialka zářila, otevřelo mu to oči. Ta fialová záře zaujala lidi, co předtím neposlouchali. Jak jen může taková maličkost změnit celý svět? „Květinko? Co mi jen uniká?“. Lidé se začali otáčet, jejich šedivé kabáty a výrazy zmizely. Byl to úsměv? „Vidíš to květinko? Zdá se mi to?“ Najednou nebyl na planetě sám. Uvědomil si, že i maličkost může strhnout dav a všechno změnit.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Hedvika Stránská

Základní škola Petra Bezruče, Žatec

Ahoj, vím, že teď asi prožíváš fakt těžké období. Možná se cítíš sám, ztracený, nebo ti přijde, že už to nikdy nebude jako dřív. Že všechno, co jsi znal, je fuč a že už nic nemá smysl. Chápu to. Život někdy umí být fakt krutý a hází nám do cesty překážky v ten nejmenší vhodný čas. Chtěla bych ti ale něco říct: každý si občas myslí, že je na všechno sám, ale tak to není. Dokonce i já jsem si prošla těžkým obdobím, kdy jsem si myslela, že se na všechno můžu vykašlat, protože nic nemá smysl. Jenže ono to ten smysl má. Vždycky se najde někdo, kdo o tebe stojí a zajímá se o tebe, ať už je to rodina, kamarádi, partner, nebo někdo blízký. Může to být naprosto kdokoli.

Vím, jaké to je, když máš pocit, že se všechno hroutí. Každý z nás si nejspíš zažil chvíle, kdy si připadal úplně sám a ztracený, nevěděl, co dělat a jak to všechno spravit. Jak být zase sám sebou. Ale pokaždé se objeví něco nebo někdo, kdo ti pomůže se z toho dostat. Někdy to může být úplně obyčejná věc, jako je procházka, milý člověk, oblíbená písnička, a někdy zase stačí jenom trocha času. Netlač na sebe, nemusíš všechno zvládnout hned teď, nemusíš být okamžitě v pohodě. Každý potřebujeme svůj vlastní čas, a to je naprosto v pořádku.

Je to těžké, to ví každý. Sice jsi to nejspíš slyšel milionkrát, ale nejsi v tom sám. Čeká na tebe spousta skvělých věcí. Možná teď ještě nevíš přesně co, ale věř mi, že se všechno zase dá do pořádku. Objeví se lidé, kteří tě podpoří, kteří budou chtít být s tebou a kteří ti ukážou, že život není zas tak špatný a stojí za to si ho užít naplno. I když teď třeba máš pocit, že už nikdy v životě nebudeš šťastný, jednoho dne zjistíš, že to není pravda.

Někdy je fajn si jen tak sednout, pustit si oblíbené písničky a popřemýšlet o věcech, které tě dělají šťastným. I ty nejmenší věci, jako je kreslení, zpívání nebo nějaký sport, mohou pomoci. Znova si je zkus, třeba ti pomůžou, stejně jako pomohly mně, když mi bylo nejhůř. A pokud ti nepomohou, tak to nevadí. Zkus něco nového, najdi si něco, co tě bude znovu naplňovat. Důležité je, že se nevzdáš a i přes to všechno půjdeš dál.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Anna Tisoňová
Gymnázium Ústí nad Orlicí T.G.M.

Olomouc 24. 2. 2025

Ahoj Vendy,

co se stalo Tvé rodině, mě opravdu mrzí. Četla jsem o tom v novinách. Chápu, že teď asi nechceš odepisovat na nějaké zprávy nebo dopisy, ale prosím aspoň si ho přečti. Nejprve bych Ti chtěla říct, že i když tu s Tebou už nejsou, Tvá cesta nekončí, pokračuje dál a s ní i mnohé příběhy a dobrodružství. Copak těm, již na našem krásném světě zůstali, chceš dopřát stejné pocity, jako vnímáš ty? Neopouštěj nás, nepřipouštěj si smutek v srdci a neztrácej život, který držíš ve svých rukou. Rozhodni se prosím správně! Bolest, jež Tě v tuto chvíli ničí, nikdy nezmizí, avšak můžeš ji upozadit a láskou jiných ji utěšit. Ostatní tu budou pro Tebe, neboj se požádat o oporu či si s někým promluvit.

Je velmi těžké přiznat si, že jim nemůžeš pomoci. Jejich životní pouť skončila. Nenavrátíš, co se odehrálo, avšak můžeš změnit, co bude! Ráda bych Ti pověděla jeden příběh, který se tomu Tvému v něčem opravdu neuvěřitelně podobá.

Chlapec jménem Felix dovršil pět let, když se tato katastrofa tenkrát odehrála. Jeho rodiče večer museli odjet. Ale stejně jako ti Tví už se nevrátili. V hlavě mu vířily myšlenky strachu, obav a proseb. Vždyť na této planetě zůstal nadobro sám, jak se na první pohled zdálo.

Netrvalo dlouho a dostal se na místo, kterého se tak moc obával, do dětského domova. Všech se stranil, věděl totiž, že nechce žádnou lítost ani kamarády, ale rodinu, jež mu tak neuvěřitelně chyběla!

Zanedlouho ho oslovila jistá dáma. Svěřil se jí a po dlouhé době znovu pocítil lásku. Velmi mu ten den pomohla, chodíval za ní čím dál častěji, až se z nich stali opravdoví přátelé. Mnoho vět či mouder mu z jeho minulosti utkvěly v mysli, jedna z nich však nesla jakýsi pravdivý půvab: „Nelituj mrtvé, Felixi, lituj živé a především ty, kteří žijí bez lásky.“ Naučil se nejen být milován, ale milovat, být statečný pro sebe i pro ostatní a věřit svému vlastnímu srdci. Našel zázemí i rodinu.

Zvládl to on, zvládneš to i ty! Možná mi v tuto chvíli nevěříš, uvědom si, že jsi obklopena lidmi, kteří Tě mají rádi. Tvoji přátelé, známí, spolupracovníci, děti ve škole, které učíš. Vzhlížíme k Tobě! Buď silná, a pokud ne kvůli sobě, aspoň pro nás. Nezáleží na ničem jiném než na Tobě, stačí si věřit a jít si za svým cílem. A Tvá rodina tam bude s Tebou, ve Tvém srdci.

Vzpomínej na ně v dobrém, protože oni Tě pozorují z nebes a jsou na Tebe náležitě hrdí! Byla jsi pro ně SLUNCE v životě! Buď statečná, nevzdávej se, nezapomínej na to, že nikdy nejsi sama. Budu tu pro Tebe, ať se děje cokoli.

Tvá milovaná Erika

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Tereza Vošvrdová

Základní škola, Klášterec nad Ohří, Petlerská 447, okres Chomutov

Milý Harry,

píšu ti dopis, abys věděl, že nikdy na to nejsi sám.

Ztráta je jako bouře, která se převalí přes naše srdce, smete všechno, co známe, a zanechá nás v troskách, hledající cestu zpět ke světlu. Můžeš cítit, že jsi sám v temnotě, ale věř, že nejsi. Ti, které jsme milovali, v nás nikdy zcela neumírají. Jejich smích, slova, doteky i tichá přítomnost se stávají součástí našeho bytí. Jsou v našich rozhodnutích, v našich vzpomínkách, v našich snech.

Možná se nyní ptáš, jak pokračovat, jak dál dýchat, když každý nádech bolí. Není jednoduché najít odpověď, protože bolest se neřídí časem, který měříme na hodinách. Léčí se jinak skrze vzpomínky, skrze lásku, která nikdy neumírá. Smutek není nepřítelem, ale důkazem, že jsme milovali. A láska, skutečná a hluboká, nemizí ani se smrtí.

Často se říká, že čas všechno zahojí, ale já si myslím, že spíše nás učí, jak se s bolestí naučit žít. Každý den, kdy se rozhodneš znovu vstát, udělat malý krok vpřed, i když se zdá, že svět je stále zastřen mlhou, je vítězstvím. Není slabostí cítit smutek, není slabostí plakat. Slzy jsou jazykem lásky, která neměla možnost být naplněna až do konce. Jsou odrazem toho, jak moc nám na někom záleželo.

Ale láska se neměří pouze délkou času, který jsme s někým strávili. Měří se hloubkou, s níž se nás dotkla. A i když nás život zkouší tím, že nám bere ty, které milujeme, nikdy nám nemůže vzít lásku, kterou jsme jim dali, ani lásku, kterou jsme od nich přijali. Ta je v nás zakořeněná, stejně jako kořeny stromů sahají hluboko pod zem, i když vítr zlomí jejich větve.

Pokud cítíš, že svět je prázdný a bezútěšný, dovol mi připomenout ti, že v něm stále existuje krása. Možná ji nyní nevidíš, možná ji necítíš, ale ona tu je. Ve východu slunce, který den co den vychází navzdory noci. V laskavosti neznámého člověka, který se usměje, i když nezná tvůj příběh. V melodii písně, která ti připomene lepší časy. A především v lásce, kterou nosíš v srdci.

Možná jednou přijde den, kdy se bolest změní v něžnou vzpomínku. Kdy se budeš moci podívat na fotografie, na dopisy, na místa spojená s tím, koho jsi ztratil, a pocítíš nejen smutek, ale i vděčnost. Protože žít znamená milovat a milovat znamená riskovat ztrátou.

Možná se cítíš ztracený, jako by svět ztratil barvy. Možná každý okamžik dne připomíná, co už není. Ale zkus se podívat jinýma očima, není to jen bolest, která po něm zůstala. Je to i radost, kterou vám dal, smích, který jste sdíleli, okamžiky štěstí, které byly kdysi tak samozřejmé, ale teď mají nesmírnou hodnotu.

Možná cítíš vinu za to, že žiješ dál. Že se usměješ, že tě něco potěší, že se snad někdy v budoucnu dokonce zamiluješ. Ale věz, že by si pro tebe přál jedině – abys byl šťastný. Ne proto, že na něj zapomeš, ale právě proto, že jeho láska v tobě zůstává a dává ti sílu pokračovat.

Možná bude trvat dlouho, než bolest poleví. Možná nikdy zcela nezmizí. Ale jednoho dne se probudíš a zjistíš, že se ti dýchá lehčeji. Že vzpomínky, které teď bodají jako ostré střepy, se promění v něco jemnějšího. Že ti přinesou úsměv místo slz. A že láska, kterou jste si dali, nikdy nezmizí, protože pravá láska překračuje hranice času i smrti.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Nejsi sám. Jsou kolem tebe lidé, kteří tě milují, kteří by chtěli být tvou oporou. Dovol jim to. Mluv o své bolesti, sdílej ji, nenechávej ji zavřenou v sobě. A pokud někdy pocítíš, že tíha smutku je příliš velká, vzpomeň si, že nejsi sám. Že i když se teď cítíš slabý, v každém dni se skrývá možnost najít znovu sílu.

Tak se nadechni. A udělej další krok. Ne pro to, abys zapomněl, ale proto, abys žil. Protože v tom je ta největší úcta k těm, které jsme milovali – žít tak, aby byli na nás hrdí.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

2. KATEGORIE

15 - 19 let

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Phillip Angelov

Bilingválne gymnázium Milana Hodžu, Sučany

Nasadám do vlaku a mrazivý vietor februárového rána strieda omračujúce, no zároveň osviežujúce teplo. Rozospato blúdím po vozni, hľadám voľné miesto, tváre cestujúcich zlievajúce sa tak, že vlastne už neviem, kto mal ten krivý nos.

Letmo zazriem muža bez spolusediaceho a čoskoro sa dávame do reči. Volá sa Andy, chce už leto a nestihol sa naraňajkovať. Chlebové témy nadovšetko... Prešlo 10 minút, rieši sa politika. Obhajujem to, čo si myslím, aj keď nemám odporcu. Bol to zvyk môjho otca, sedával pred telkou a bol expertom na hocičo, čo sa práve preberalo. Občas to malo niečo do seba, no v skutočnosti to bola skôr náhoda ako genialita. Koniec koncov, ak človek povie sto vecí, raz trafi klíncec po hlave aj omylom. Nie som iný, nie som inovátor a všetko, čo poviem, som už počul.

Dialóg so zvláštne útlým chlapíkom ma nestresuje, ba naopak. Je celkom normálny, aspoň na chvíľu zabudnem, čo ma dnes čaká. Občas sa mi zdá, že jeho slová sú mi povedomé, akoby som ich vrazil ja sám. Neďaleko od nás mladý muž bez slúchadiel pozerá prejav opozičného politika. Neslušne som začal načúvať, a ostal som v nemom úžase.

Keď som obrátil sluch naspäť na môjho dočasného priateľa - jeho výroky sa na slovo presne rovnali reči študovaného, skúseného a mocného funkcionára. Je Andy niečo viac, ako o sebe tvrdí? Tvrdí o sebe vôbec niečo? Začal som si ho predstavovať v obleku, na tlačovej besede o danení škodlivých emisií. Zapadol by, veď rozprávať vie, a to je hlavné. Reťaz silných slov nás má omotaných okolo prsta zhora až po samý spodok. Andy, no aj hocičo z nás, by sa s dostatočným tréningom na vysokom poste nestratil. To hovorím aj napriek tomu, že mi vlastné úvahy chýbajú, lebo o to nejde. Pravda nemusí byť originálna, a to podvedome prijal celý svet. Vždy sme ochotní pritakať, ak to znie zmysluplne, no málokedy sa niekto zamyslí nad hlbšou podstatou myšlienok, na ktorých máme každý postavenú svoju identitu. Je to jedno. S Andym striedame témy tak, ako sa strieda výhľad za oknom kovového kolosu na kolesách. Funguje to, lebo má ku všetkému čo povedať. Naozaj je to akoby sa vyznal do všetkého, akoby mu pravda prišla na jazyk už automaticky. Sme spolu ako dobre vymyslený mechanizmus, dopĺňame sa. Prichádza konečná a musím dať zbohom konverzačnému partnerovi, ktorý mi síce závitý žiadno neprecvičil, no prečo by aj mal? Vystupujem z vlaku, plazí sa za mnou... počkať, čo? Plazí sa? A až v tomto okamihu mi napadne, že tento bežný chlap, s normálnym prejavom a naoko naozaj človek, je bodkovaný obojživelník. Ani neviem, ako sa to stalo, že som to nespatriť skôr. Prehliadnuť mloka znie absurdne, no pravda je, že je úplne ako ja- a ja som ako všetci. Činy robia človeka, no keď už sa ani o tých nedá hovoriť, od mloka nás delí len predstava. Predstava, ktorú vie stelesniť aj sám Andy, vlhký tvor s farbou včely, a mozgom ako kôstka čerešne.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Natali Fišerová
Základní škola Unhošť

Posledních pár let všichni slepě přebírají názory od ostatních. Jako ovečky ve stádu, které slepě následují svého vůdce. Proč jsme se ale rozhodli poslouchat názory lidí, kteří často o dané věci neví nic? Proč jsme začali poslouchat lidi, kteří nemají co říct? Celebrity, které se narodily se zlatou lžící v puse. Jako by bohatí hráli zvrhlou hru. Koukali na obyčejné lidi ze svých slonovitých věží, hráli si s námi, jako bychom všichni byli loutky. Dává to smysl? Dává smysl žít život na zemi, kde je oslavovaná hloupost a pitomé zábavy? Kde největší terno je, když nějaká celebrita udělá něco „šokujícího,“ aby na minutu získala pozornost a slávu.

Jako společnost hloupneme. Zatímco jsme v minulosti měli pocit, že v budoucnosti budeme všichni intelektuální, že svět bude vyspělý a absurdní zábavy a problémy a především hloupost budou naprosto vymýceny, to zatím vypadá tak, že se jako společnost vracíme zpět. Že se pomalu, ale jistě vracíme zpět, že veškerá práce a snaha ze světa udělat intelektuální místo selhává a byla zbytečná.

Proč se to ale děje? Proč jako společnost hloupneme? Nehloupneme jako společnost, hloupneme každý individuálně, jenže to se potom znásobuje ve společnosti. Kdo za to může? Má to nějaký důvod? Přece jenom není možné, abychom jako společnost hloupila takovým tempem a takovou úspěšností. Jedno slova, internet. Internet samozřejmě není jediný důvod, je jich několik.

Internet, jak krásné je to místo plné informací, znalostí, milých lidí, expertů na politiku, ekonomiku atd. Jenže je tady háček. Internet není pouze samá duha a jednorozčci, místo plné pozitivní energie a inteligence, jak by se na první pohled zdálo.

Nechte mě tím pádem být vaším osobním průvodcem po internetu.

Hoaxy, dark net, šílené konspirační teorie, scamaři, kteří nemají nic lepšího na práci než vás obrát o poslední halíř, krátká videa na TikToku, které vám ničí pozornost a vyplavují tolik dopaminu, že každý swipe je jako orgasmus pro váš mozek, „bojovníci“ za obrazovkou, kteří častokrát neovládají základní pravopis a gramatiku, plus jejich názory, nesnášenlivost, egoismus a předsudky jsou na úplně jiné nepředstavitelné úrovni.

Poslední dobou se stalo trendem oslavovat nacismus, obdivovat Adolfa Hitlera, dělat si srandu z koncentračních táborů, nesnášet Židy, dělat předsudky a říkat, že by se měl Adolf Hitler a nacismus měl vrátit zpět. Jak moc musíte být disrespektní, bezohledný a strašný člověk, aby vám tohle přišlo jako dobré téma na dělání vtipů? Zábava se může dělat z mnoha věcí, ale jsou tady hranice. Snažit se jim to vysvětlit je jako házet hrách na stěnu. Veřejně říkat, jak je nacismus skvělý, hailovat, kreslit hákové kříže atd. na internet, není moc inteligentní nápad. Co jednou na internet dáte, tam zůstane a kdokoliv a kdykoliv to někdo může použít proti vám. Může vám jediná zpráva, vtip, video, fotka, cokoli zničit celý život a kariéru průběhu pár kliknutí.

Internet je rozhodně věc a místo o, kterém by se dalo povídat hodiny a hodiny. Změnil nám způsob myšlení, život, komunikaci, všechno zkrátka, za strašně krátkou chvíli. Daleko kratší, než na co jsme byli připraveni. Straší generace nerozumí té mladší, vždycky to tak bylo, jenže čím dál tím více jsou tyto mezery mezi generacemi vidět a větším problémem.

Lidi už přestalo bavit a přestali se zajímat o důležitá témata. Daleko radši se půjdou kouknout na bizár a řešit nesmyslné věci, jako jaká celebrita si vzala koho.

Dost pravděpodobně není cesty zpět. Nebyli jsme na internet dostatečně připraveni a doběhlo nás to.

Internet je dobrý sluha, ale zlý pán.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Sebastian Grof

Gymnázium Jána Baltazára Magina, Vrbové

Drahý môj priateľ,

dopočul som sa o tvojej situácii, a preto som bezodkladne zrušil všetky plány, aby som ti mohol napísať tento list. Neviem si predstaviť bolesť, ktorú prežívaš a hoci som sám zažil niečo podobné, každý svoju bolesť prežíva inak. Preto nedokážem tento pocit v tebe utíšiť.

Tvoje vnútorné pocity si viem predstaviť ako zmes beznádeje, smútku a vyčerpania. To je však úplne pochopiteľné. Nikomu by som neprial prežívať takú bolesť, preto sa ju nebudem snažiť zľahčovať. To, čo prežívaš, je výnimočné, žiaľ, v tomto svete čoraz častejšie.

Dávnejšie sa mi stalo niečo veľmi podobné. Prišiel som o niekoho mne veľmi blízkeho. Z tej noci si pamätám len to, ako som sa modlil, aby to nebola pravda, zatiaľ čo som počul sirény sanitiek, a tú trpkú chuť v ústach, ktorá nevedela zmiznúť. Nedokázal som sa sústrediť, nevedel som sa nikomu pozrieť do očí a spýtať sa, ako to prežívajú oni. Bol som hlboko zamotaný vo vlastných myšlienkach a modlitbách za to, čo bude ďalej. Dodnes ľutujem, že som sa viac nesústredil na ostatných a nenechal si pomôcť.

Väčšina blízkych by ti povedala, že na to nie si sám. To je samozrejme pravda, ale asi to nie je to, čo by si práve teraz prial počuť. Preto ti poviem iba toľko, že mal by si svojim blízkym dať šancu ti pomôcť. Sú to totiž ľudia, ktorým na tebe nadovšetko záleží, a hoci často nedokážu uniesť ani vlastné problémy, aj tak chcú niesť tie tvoje. O tom je predsa láska. Tak ako nás posúva vpred, zároveň nás drží nohami na zemi a ukazuje nám, akí sme v skutočnosti zraniteľní. Preto ťa prosím, ľutuj živých.

Nakoniec, jediné, čo nám zostáva, sú naši blízki, či už priatelia, rodina, alebo ktokoľvek koho sa rozhodneme milovať. Títo ľudia zostávajú v tvojom živote aj napriek stratám a utrpeniu. Dodávajú nám nádej na lepšiu budúcnosť. Nádej, ktorá nás posúva vpred.

Bolesť bude pretrvávať ešte dlhé roky, no postupne sa zacelí. V tvojom srdci ju nahradia spomienky na ľudí, na ktorých ti záleží. A jedného dňa si spomenieš už len na to krásne, čo si s nimi prežil. Či už so živými, alebo s tými, ktorí odišli.

Úprimnú sústrasť,

Sebastian

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Maksymilian Jarych

IX Liceum Ogólnokształcące im. Karola Libelta w Poznaniu

Drogi Franciszku

Wiem, że moje słowa nie będą lekarstwem na trapiący Cię ból i mogę się tylko domyślać, co teraz przeżywasz, jednakże chciałbym przekazać Tobie, mój przyjacielu, małą iskrę nadziei. Opierając się na moim doświadczeniu, wierzę, że będę Ci wsparciem i być może chociaż trochę ukoję tęsknotę za twym zmarłym dziadkiem.

Mogę Ci tylko zazdrościć przeżycia wielu wspaniałych chwil z dziadkiem, będącego dla Ciebie bardzo bliską i wyjątkową osobą. Moje życie nie było sielankowe, od najmłodszych lat doświadczyłem utraty ukochanych osób. Nie poznałem swoich dziadków. Wielkim autorytetem jednak stał się dla mnie pradziadek. Mimo 70 lat różnicy między nami, nadzwyczaj dobrze się rozumieliśmy. To właśnie on przekazał mi najważniejsze wartości i postawy. Spędzałem z nim czas na rozmowach. Zawsze wracał w nich do przeszłości: opowiadał o swoich przygodach z dzieciństwa, np. kiedy to spotkał włoskich żołnierzy, którzy o mało nie zabrali go na front czy też o czeskim żołnierzu, który zdezerterował, bo nie chciał walczyć u boku nazistów i ukrył się w domu pradziadka. W czasie II wojny światowej pradziadek miał tyle lat co ja, gdy słuchałem tych historii, a więc znakomicie potrafiłem je zrozumieć. Kilka lat po jego odejściu z dumą opowiadam o tych przygodach, dzięki czemu – mam nadzieję – pamięć o nim nigdy nie zginie. W tamtych czasach rodzice nauczyli go, że wartości takie jak: wiara, nadzieja, miłość są najważniejsze, toteż pradziadek przekazywał je kolejnym pokoleniom, także i mnie, dlatego widząc jak ludzie przekładają pieniądze, karierę nad te wartości, czuję wielki smutek, bo wówczas życie staje się puste, nie mając żadnego znaczenia. "Nie ma przyszłości bez miłości". Pamiętaj przyjacielu, że rodzina jest najważniejsza, dlatego wspierajcie się w ciężkich chwilach, ale nie zapomnij również o Bogu. Kiedy sam doświadczyłem straty to przeżywałem ten czas razem ze Stwórcą i mimo chwil zwątpienia, które są zupełnie normalne, wiedziałem, że czuwa nade mną i ma mnie w swojej opiece. To On jest mi zawsze nadzieją i pocieszeniem, stąd też wierzę, że i Tobie będzie. Mogę Cię zapewnić przyjacielu, każda modlitwa zostanie wysłuchana. Tęsknoty jednak nie da się łatwo wyrzucić z siebie. Gdy przyjeżdżam w rodzinne strony jako pierwszą widzę figurę św. Jana Nepomucena, potem wysoko w górze – krzyż na iglicy kościoła, a w oddali dom pradziadka, lecz już tylko oczami mej wyobraźni dostrzegam każdy najmniejszy szczegół, każde najmniejsze wspomnienie. Tamto miejsce nie jest jedynie fizycznym obiektem, ale czymś więcej – czymś co tylko ja potrafię zrozumieć. Tęsknota bywa wtedy ogromna, mimo to musimy pamiętać o naszych przodkach i z dumą o nich wspominać, bowiem tylko tak uchronimy ich przed zapomnieniem. Franciszku, przekazmy ich wspomnienia i wiedzę przyszłym pokoleniom, aby potomni mieli swoich rodzinnych bohaterów.

Twoje emocje, które teraz przeżywasz są silniejsze niż sens moich słów, jednak mam nadzieję, że razem przejdziemy przez ten trudny czas, bowiem droga po stracie ukochanej osoby nie jest krótka i prosta. Pamiętaj mój przyjacielu – zawsze będę Ci wsparciem.

"Nigdy nie trać nadziei, nie ważne jak marne rzeczy się wydają"

Maksymilian

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Barbora Kadlecová
Sportovní gymnázium Kladno

Moje milovaná babičko,
píšu ti tento dopis z obdivu k tobě. Píšu ti o něčem, co tvé srdce tíží už několik let. O něčem, co tvůj život obrátilo vzhůru nohama. Píšu ti o dědečkovi. O jeho odchodu na druhý břeh.

Už je to deset let, co nás opustil námi všemi milovaný dědeček. Víím, že není dne, kdy by sis na něj nevzpomněla – na jeho hlas, smích a na to, jak tě vždy ve všem dokázal podpořit. Bohužel to v životě neměl lehké. Jeho nemoc mu vzala radost i sílu žít. Trpěl depresí. Tato nemoc dokáže člověka poslat na dno. Tím, že odešel, skončilo i jeho utrpení.

Pamatuji si to, jako by to bylo včera. Bylo pár dní před Vánocemi. Přišla jsem domů ze školy a máma si mě posadila na klín. Měla slzy v očích a já tušila, že je něco špatně. Pak pravila: „Baru, víš, jak je teď před Vánocemi v nebičku hodně andělů? Tak dědeček za nimi odešel.“ Když jsem tohle uslyšela, nemohla jsem tomu uvěřit. Okamžitě jsem se rozplakala. Přišlo mi, jako by svět ztichl. Nedokázala jsem si život bez dědečka představit.

Vím, že tě odchod dědečka stále bolí. Ale láska, kterou jste mezi sebou měli, nezmizí. Byla to pravá, čistá láska, a taková láska neumírá. Pořád jsi měla svého věrného psiho přítele Ferdu. A hlavně jsi měla nás. Nikdy jsi na nic nebyla sama. Dědeček sice odešel, ale my tu zůstali a podpořili tě i v těch nejhorších chvílích.

Babi, víím, že od té doby uběhlo už několik let. Vidím, že jsi unavená a tvé síly slábnou. Život k tobě nebyl vždy přívětivý, ale ty jsi mu i tak čelila s neuvěřitelnou silou. V květnu jsi dostala silné krvácení do mozku a musela jsi být převezena do nemocnice. Ten den jsme za tebou přijeli a já viděla, jak tam ležíš v kómatu. Byl to pro mě asi nejtěžší pohled, který jsem kdy zažila. Teď, když nás pomalu opouštíš, nedokážu se ubránit smutku. Představa, že jednoho dne přijdu k tobě do bytu a ty tam nebudeš, mě velice děsí.

Ale pak si vzpomenu na to, že jsi mi vždy říkala, že nás láska nikdy neopustí. Stejně jako děda i ty navždy zůstaneš v našich srdcích.

„Nelituj mrtvé, Harry, lituj živé a především ty, co žijí bez lásky.“

Tento citát mi připomněl tebe. Protože ať už ti život přinesl cokoli, nikdy jsi nežila bez lásky. Dědeček tě miloval do posledního dne a my tě milujeme každým okamžikem, který tu s námi ještě jsi. A až přijde čas, věřím, že tam nahoře na tebe bude dědeček čekat s úsměvem a otevřenou náručí.

A tak tě prosím, babi – neboj se. Neboj se, protože láska je věčná. A ať jsi kdekoli, vždy budeš mít někoho, kdo tě miluje.

Miluji tě.

Navždy v mém srdci,

Tvoje Baru

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Jan Kočí

Gymnázium, Praha 4, Písnická 760

Malý princ chvíli mlčel. Vítr se proháněl mezi skalami a unášel jeho slova pryč. Čekal, že někdo odpoví, ale jedině, co slyšel, byla ozvěna. Zkusil to znovu:

„Jste tam?“

„Jste tam... Jste tam... Jste tam...“

Povzdechl si. Bylo zvláštní slyšet jen svůj vlastní hlas. Na své planetě si povídal s květinou, která mu sice někdy odpovídala trochu nafoukaně, ale aspoň odpovídala. A liška... ta říkala věci, které dávaly smysl, když se nad nimi zamyslel. Ale tady? Tady mu jen všechno vracelo jeho vlastní slova.

Posadil se na kámen a objal si kolena. Čekal, že tahle planeta bude něčím zajímavá. Každá, na které doposud přistál, měla něco zvláštního – krále, domýšlivce, pijana... Ale tahle? Byla jen tichá. Nebyla ani krásná, ani tajemná. Byla jen plná skal a větru.

„Možná to není tak, že by tahle planeta neměla odpovědi,“ řekl si nakonec. „Možná jen musím přestat čekat, že je do stanu tak, jak chci.“

Zvedl se a poslouchal. Skalnaté vrcholky mlčely, ale vítr se neustále proháněl kolem. Kamínky tiše chrastily pod jeho nohama, když se pohnul. I ticho vlastně něco říkalo – jen nebylo tak hlasité jako slova.

Najednou ho napadlo: „A co když je tohle přesně ta odpověď, kterou jsem hledal? Možná někdy nehledáme odpovědi, ale jen chceme slyšet svůj hlas, aby nás ujistil, že existujeme.“

Sedl si zpět na kámen a koukal na oblohu. Zdála se být nekonečná, stejně jako ticho kolem něj. Přemýšlel o všech planetách, které už navštívil, o lidech, které potkal. Každý byl nějakým způsobem uzavřený ve své vlastní bublině, každý hledal něco jiného.

„A co když já taky jen hledám něco, co ve skutečnosti už mám?“ napadlo ho.

Bylo zvláštní o tom takhle přemýšlet. Ticho kolem něj se zdálo méně prázdné. Možná mu neodpovídalo slovy, ale nabízelo prostor na rozjímání, na pochopení věcí, kterým dřív nerozuměl. Možná právě tohle byla ta lekce, kterou se měl naučit.

Zavřel oči a chvíli jen stál. Pak se usmál. Možná, že tahle planeta nebyla prázdná. Možná mu jen ukázala něco, co zatím nepochopil.

A tak se otočil a vydal se dál. Protože někde ve vesmíru možná najde někoho, kdo odpoví jinak. Anebo možná už začal chápat, že někdy není potřeba odpovědi vůbec slyšet. Možná stačí jen být a naslouchat tomu, co říká i samotné ticho.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Hana Kovářová

Církevní střední zdravotnická škola Grohova s. r. o.

Můj milý příteli,

je to už nějaký čas, co jsme se viděli naposledy. Možná si na to ani nevzpomínáš, ale já si to pamatuji docela přesně. Snad jsem ti hleděla přímo do tváře, několikrát prošla kolem, dokonce tě i pozdravila. Nebo jsme byli staří známí, kteří sedávali ruku v ruce a vzpomínali na to, co bylo? Ať tak, či onak, myslím, že bychom si zasloužili více společného času. Tenkrát, když jsem odcházela, nevěděla jsem, že mě budeš potřebovat, abych ti pomohla nést, co tě tíží, a sejmula, co tě svazuje. Prosím, odpust mi, že jsem tu nebyla. Ale jelikož nemám zatím takové možnosti, abych tě mohla vidět a obejmout právě teď, rozhodla jsem se alespoň tímto skromným psaním vyjádřit svoji bezmeznou lítost a sounáležitost vůči tobě. Ano, píši o tom člověku, kterého jsi ztratil.

Byl to jistě dobrý člověk. Nikdy jsem ho neviděla, ani s ním nemluvila, ale také mě bolí jeho ztráta. Pokud tě dokázala jeho smrt tolik zarmoutit, musel ti toho předat mnoho dobrého. Je to smutné. Někteří lidé šíří dobro, pečují o své bližní a neztrácejí naději, jen aby jejich plamínek života vyhasnul příliš brzy. Mrzí mě, že už ho nikdy neuvidíš. Možná si teď myslíš, a já ti to nemám za zlé, že smrt není fér. Já bych řekla, že si prostě nevybírá. Je jedno, jestli jsi chudý, bohatý, krásný, nebo celý život nešťastný, stejně tě jednou vezme s sebou, až nás příště navštíví.

Řekla bych, že máš díky němu krásný život před sebou. Možná ti to bude připadat zvláštní, ale než odešel, nechal v tobě kousek sebe samého. V takové té části, která se ozve, když máš strach, nebo musíš udělat důležité rozhodnutí. Nikdo z nás tu nemůže být věčně a ani moc vykonaných věcí tu nezůstane, ale to, co předáme, přetrvá. Pokud budeme rozdávat radost, naději a lásku, lidé si ji ponesou s sebou, vděční za každý okamžik s námi a jednou až zemřeme, nebudeme nešťastní. Jsem si jistá, že nežil na darmo. Máš jeho úsměv, myšlenky, rozhodnutí a když teď pláčeš, máš ho v slzách. To znamená, že žije ve tvém srdci.

Smrt ti vzala někoho blízkého, ale tentokrát tě nechala jít. Staň se dobrým člověkem pro ostatní, stejně, jako byl on pro tebe, protože kdyby tě viděl, byl by šťastný. Někdy musíme věci předávat dál, protože ti, co přijdou po nás už neměli tu čest, znát toho, kdo tu byl před námi. Ještě před tím, než zemřel, jistě myslel na někoho, kdo ho předčasně opustil a nechal bojovat, a na tebe, protože teď je ten, kdo sám opouští, ale ne naschvál.

Vím, jak moc ti to ublížilo a jak je těžké se s takovou ztrátou vyrovnat, ale v těchto řádcích ti posílám tolik lásky, kolik jsem jen schopna dát. Nikdy nebudu moct vynahradit jeho, ale slibuju, že se o to ani nebudu snažit. Jsem tu a cítím k tobě hlubokou úctu, protože smrt je něco, čemu nemůžeme čelit a musíme se poddat. Životu lze čelit, ale smrti ne. Je zvláštní, jak rychle lidé odcházejí a přicházejí. Kdo ví, možná tu příště už také nebudu až znova zahlédneš smrt, jak odvádí někoho z tvých blízkých, ale vždycky tu bude tento dopis, aby ti připomněl, co už dávno nosíš v sobě. Miloval tě, a bezmezná láska je věčná.

Tvá bezmezně milující přítelkyně

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Matej Krnáč

Základná škola Hrnčiarska, Zvolen

18.3.1945

Tento list ti píšem v nádeji, že si ho prečítaš celý. Milý Jakub, veľmi ma zarmútil tvoj list o vypálení tvojej dediny, domu, školy a všetkých krásnych miest v okolí, kde si prežil neopakovateľné chvíle s rodinou a priateľmi. Slzy sa mi hrnú do očí, keď som si prečítal v tvojom liste, že zabili 13 ľudí z obce, ktorí za nič nemohli, boli nevinní a čistí ako biely sneh padajúci na domy, ulice, chotár.... No skutok, čo vaša dedina vykonala sa zapíše zlatými písmenami do histórie. Pomôcť partizánom, ktorí bojujú proti tým podlým psom deň čo deň v náročnom teréne hôr, v mrazoch, v snežení, vo víchrici.... V lete v úmorných horúčavách, prachu a v búrkach.... Deň čo deň v strachu o najbližších, dúfajúc, že sa ešte raz stretnú....

Kalište. Obec, na ktorú sa nezabudne. Nikdy. Jej hrdinstvo a duch bude pretrvávať na dlhé roky. Jakubko, tento odkaz, skutok, čin ľudí z Kališťa bude silný. Po generácie bude pripomínať silu a odvahu statočných ľudí, ktorí sa zachovali ľudsky, pomáhali... Nezáfaj, na konci každého tunela zazrieš svetlo. Svetlo nádeje. Možno sa ti moje slová zdajú málo povzbudzujúce, ale ty si sa zachránil. Žiješ. Ušiel si im, zachránil si sa a pomohol si aj ostatným, ostatným ktorí boli v núdzi. Pomohol si ujsť mladším deťom preč z dediny a schovali ste sa v ďaleko v bezpečí. Ty si zachránil životy a to je veľmi veľký, chrabrá a hrdinský čin, Jakubko. V mojich očiach si hrdina.

Veľmi to bolí. Tá strata je veľká. Nezmyselná. Toľko nevinných, zavraždených ľudí... Toľko zmarených životov. Pravda, bolí to, veľmi, ako keď ostrý kôl do srdca pichá. Aj keď si smutný, sám, plný hnevu, zármutku, musíš si spomenúť, že tí, ktorí ťa milovali a opustili, sú stále s tebou. V tvojom srdci. Hrdí na teba, tvoje činy. To je to svetlo, svetlo nádeje. Ako noc strieda deň, či cez mračná začnú presvitať slnečné hrejivé lúče, aj v tebe sa prebudí nádej. Nikdy nezabudneš. Nikdy nezabudneme.

A čo tí, ktorí ušli ale sa stratili, sú v zime a potrebujú pomôcť. Sú bez rodín, bez ich milujúcich, najdrahších. Boja sa. Blúdia v beznádeji, strachu. Potrebujú pomoc. Ty máš tú silu. Silu pomôcť. Už si to dokázal v Kališti. Si môj hrdina. Obyvatelia dediniek Klák a Ostrý Grúň. Minulý rok obyvatelia Sklabinej... Aj títo si prešli peklom, krviprelievaniu. A za čo? Lebo sa vzopreli, chceli pomáhať, verili v dobro, lásku, ľudskosť... Ale čo tí ktorí to prežili? Unikli smrti a teraz žijú v smútku, strachu, ľúlosti nad stratou blízkych. Deň čo deň môžu byť prenasledovaní, trpia. Chýbajú im rodina, priatelia, domov. Ale nie sú sami. Nie si sám Jakub. Tá láska, ktorú si dostával od blízkych je v tebe, nestratila sa a pomôže ti zvládnuť tú stratu a bolesť prekonať. Dáva ti silu a podporu.

Tisíce ľudí žije v týchto časoch bez lásky, v strachu a obavách o seba, blízkych, domov, rodinu. Skrýva sa, bojuje. V strašných a nehostinných podmienkach. Bez stravy, vody, v ohrození. V tme, strachu. Beznádeji. A preto sa milý Jakub nevzdávaj. Bojuj. Miluj život, ľudí. Zapamätaj si, že to, čo dnes zažívame je smutné, tragické ale treba sa z tejto tragédie poučiť, aby hrôzy, ktoré prežívaš (prežívame), sa už nikdy neopakovali. Nelutuj mŕtvych, Jakub, ľutuj živých, predovšetkým tých, ktorí žijú bez lásky. Na blízkych spomínaj, nezabudni ale ži pre nás, bojuj a dávaj lásku, ktorú si dostával.

Tvoj priateľ Matej.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Anna Krpatová
Sportovní gymnázium Kladno

Říká se, že čas zahojí všechno. Ale jsou rány, které se nikdy úplně nezacelí. Lidice – jméno, které dnes zná celý svět. Malá středočeská vesnice, která přestala existovat během jediné noci. Ne vlastní vinou, ne náhodou, ale kvůli krutosti a nenávisti, která se rozhodla, že smí rozhodovat o životě a smrti ostatních.

Když jsem poprvé četla citát „Nelituj mrtvé, Harry, lituj živé a především ty, co žijí bez lásky.“, přemýšlela jsem, co to vlastně znamená, co si pod tímto citátem mám představit. Smrt je konec, ale bolest těch, co zůstali, pokračuje. Jaké to bylo pro lidické ženy, které se po válce vrátily a našly jen prázdné místo, kde dříve stál jejich domov? Jaké to bylo pro děti, které nikdy nedostaly šanci vrátit se zpět do svých domovů? Jaké to bylo pro ty, kdo přežili, ale museli žít dál s vědomím, že jejich rodina, přátelé a minulost byli nenávratně ztraceni?

V noci z 9. na 10. června 1942 se v Lidicích zastavil čas. Muži byli zastřeleni, ženy odvečeny do koncentračních táborů a děti čekal osud, který si nikdo neumí představit. Domy lehly popelem a celá vesnice byla srovnána se zemí. Mělo se na ni zapomenout, ale nezapomnělo se.

Mrtvé nemusíme litovat, oni už nic necítí. Ale ti, kteří přežili, museli nést bolest ztráty až do konce svých dnů. Museli se vyrovnat s prázdnotou, která po jejich blízkých zůstala. Jak se žije s vědomím, že už nikdy neobejmete svého manžela, syna nebo otce? Jak se žije s tím, že se už nikdy nevrátíte domů, protože žádný domov už neexistuje? Přesto se ale lidické ženy rozhodly nevzdát. Po konci války se některé z nich vrátily. Ne na stejné místo – tam, kde stávaly jejich domy byla holá zem. Lidice nebyly zapomenuty, byly znovu postaveny, a i když v nových zdech nebyla ukryta stará vzpomínka, odkaz původní vesnice nikdy nezmysel. Na místě, kde měla být jen prázdnota, dnes rostou růže. Každý jejich květ připomíná, že i když se lidé pokusí zničit lásku, nikdy se jim to úplně nepodaří.

Právě v tom vidím největší sílu tohoto citátu. Opravdová tragédie není smrt sama o sobě, ale život bez lásky, bez naděje, beze smyslu. Ti, kteří způsobili lidickou tragédii, nežili jen bez lásky, oni ji v sobě úplně zabil. Nakonec to byli oni, kdo byli poraženi, jejich nenávist sice trvala do konce jejich životů, ale i přesto všechno jméno Lidice trvá dál.

Lidice nejsou jen symbolem utrpení. Jsou důkazem, že láska přežije i to nejhorší, co si lidé mohou udělat. Že se může vrátit i tam, odkud ji chtěli jiní navždy vymazat. Že dokud si budeme pamatovat, dokud budeme vyprávět příběhy a dokud budeme sázet růže, nikdy se je nepodaří zničit úplně.

To je možná ta nejdůležitější zpráva, kterou si můžeme odnést – že láska je silnější než smrt. A dokud bude láska, bude i naděje.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Lucie Novotná

Gymnázium, Ústí nad Orlicí, T. G. Masaryka 106

OTEVŘÍT POUZE V PŘÍPADĚ BEZPROSTŘEDNÍHO OHROŽENÍ ŽIVOTA

Ústí nad Orlicí 1. 2. 2025

Milá slečno Lucie,

už uběhla dlouhá doba od naší poslední společné konverzace o podobném tématu. Než započnete se čtením tohoto dopisu, je nutno uvésti varování, že se tímto krokem zavazujete k jeho následnému dokončení do samotného závěru.

Chtěla bych Vám připomenout, že jste celý život zasvětila práci na své kariéře a nevěnovala se prohlubování žádných vztahů s jinými lidmi, což se zpětně nemusí jevit jakožto nejlepší životní styl, avšak to je již na Vašem vlastním uvážení. Nejprve bych ráda uvedla jisté ospravedlnění Vaší věčné ideologie sebezprovození se ze světa, ať už ho budete vnímat jen jako výmysl mé fantazie, či validní důvod nabádající k tomuto postupu.

Jestli prožívání pocitů znamená bolest, není pak lepší prostě nic necítit? Až do samotného konce tomu budete věřit, nemám pravdu? Prosim, splňte následující jednoduchý požadavek. Pohlédněte dolů na své krásné, přesto velice křehké tělo. Opakovaně jste tvrdila a přesvědčovala mne, že všechny ty jizvy pro Vás postrádají význam. Lžete. Navždy Vám budou připomínat, co jste provedla, nutit Vás přidat další. Stojí Vám za to žít s vědomím, že jste ublížila a úplně zlomila lidskou bytost?

Jenže realita nenabývá pouze černé barvy, podívejme se proto také na pozitivnější stránku věci, kde zmíním argumentace jdoucí proti výše uvedené myšlence. Dovol mi, prosím, abych Tě od této chvíle oslovovala na více osobní úrovni, tento krok zásadně usnadní pokračování mého psaní a napomůže Ti pochopit jeho smysl.

Nejosamělejším člověkem není ten, který ztratil lásku, ale ten, který ztratil schopnost milovat, k čemuž ses nebezpečně přiblížila. Čas pro Tebe však ještě nevypršel a stále si lze své rozhodnutí rozmyslet. I přesto, že se mé tvrzení nemusí zdát pravdivé, žijí lidé, již Tě milují, a záleží jim na Tobě – teď je načase, aby ses pokusila milovat sama sebe. Jsem pevně přesvědčena, že to dokážeš. Jakmile se přijmeš, otevře se tím brána pro lásku ostatních.

Winston Churchill, vzdělaný a významný muž, pronesl: „Když procházíš peklem, nezastavuj se.“ Třeba ještě doplnit, proč se nesmíš zastavovat. Nabízí se velmi snadná odpověď, jelikož pro každého se na dně Pandoriny skříňky skrývá kapička naděje. Musíš pokračovat v chůzi, dokud se nedostaneš ven, protože možnost, že východ existuje, a ty se k němu dostaneš, je vždy reálná, stačí jen věřit v ni.

Navždy doufám, že obálka zůstane neporušená.

Srdečně člověk, kterému na Tobě nikdy nepřestane záležet

Tvá Lucka

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Tereza Novotná
Gymnázium Ústí nad Orlicí

Dál už to nevím

„Umělá inteligence disponuje velkým počtem dat; říká jen to, co slyšela nebo přečetla.

O samotném myšlení u ní nelze ovšem mluvit,“ pronesl postarší muž, napil se ze sklenice s vodou a posunul si na nose brýle, „... nelze mluvit. Víte, AI sice nepřekračuje inteligenci průměrného člověka našich dnů, ale má obrovský potenciál do budoucna. Dnes s přehledem generuje texty v různých jazycích, vytváří obrázky všeho možného nebo si s vámi popovídá o úpadku antické říše. Zítra bude třeba schopna pomáhat diagnostikovat onemocnění, zrychlí rutinní práce či nahradí vojáky na bitevním poli.“ V místnosti svítí červená cedule s nápisem „Nerušit“. Moderátor otáčí list papíru a pokládá další připravenou otázku: „Hodně se také mluví o jejím nebezpečí pro lidskou civilizaci. Předtím jste už řekl, že ji za hrozbu lze považovat. Obáváte se, pane doktore, i využití její schopnosti při ovlivňování veřejného mínění?“ Pětisekundové ticho. „Velice zajímavá otázka...“

Vypínám rádio. Stejně jsem při vysávání zachytila jen pár útržků z rozhovoru. Poslední dobou se bojím cokoli otevřít, neboť s tématem umělé inteligence se setkávám všude. Otevřu noviny, vidím titulek „Vezme nám AI naši práci?“. Otevřu sociální síť, omylem kliknu na video „Top 5 funkcí Chat GPT“. Otevřu dveře ve škole, učitel nás zve na přednášku „Využití UI v moderním světě“. Kéž by dokázala třeba vysávat! S nechutí se znovu chopím dlouhé hadice od vysavače. Po dobré čtvrthodince mám konečně hotovo. Vytahuji adaptér ze zásuvky, smotávám tenký matný kabel a těžký přístroj odnáším do kumbálu. Nahrazuji ho šestnácticentimetrovou plackou plnou vodičů i mikročipů. Jedním stisknutím tlačítka jsem náhle spojena s celým světem.

Bez duše pomalu doputuji prstem k ikoně aplikace a aktivuji ji. Spolužačka si koupila plesové šaty. Pěkné. Hejtman zpronevěřil dotace na dětské hřiště. Moc pěkné. Můj kamarád sdílí nový příspěvek. Kouknu se. „SVOBODA SLOVA JE V EU OHROŽENA!“ Zajímavé. Člověk by si myslel, že v demokratickém právním státě, kde může beztrestně psát tato tvrzení, svoboda projevu jen vzkvétá. Vrátím se na svoji hlavní stránku. Algoritmus, mně šitý přesně na míru, mi začíná zobrazovat další podobné články. „Evropa pod tlakem: Jak se ve jménu ochrany hodnot ztrácí skutečná svoboda vyjadřování?“ Na každém šprochu pravdy trochu. „Svoboda slova v EU? Omezována pod rouškou boje proti dezinformacím?“ Možná na tom opravdu něco bude. „Evropa bez hlasu? Jak zákony a regulace ztěžují otevřenou debatu?“ Tomáš přece není žádný blázen. Proč by tedy šířil nepravdivé informace? Pošlu to Katce.

„Ovšem, umělá inteligence je klíčová pro algoritmy sociálních sítí. Pomáhá personalizovat obsah, doporučovat příspěvky, analyzovat chování uživatelů a mnohem více,“ muž si rukou prohrábne našedivělé vlasy a pokračuje, „... mnohem více. AI navrhuje informace, jež lidé konzumují, a tím je pak segreguje do různých sociálních bublin, které potvrzují jejich přesvědčení. Tento mechanismus přispívá k šíření lživých zpráv i radikalizaci.“ Mladík sedící naproti odborníkovi si cosi poznačí tužkou. Usměje se na svého hosta: „Moc Vám děkuji za Váš čas, pane doktore. Nyní následují hity z osmdesátek!“. Cedule „Nerušit“ se zhasíná. A potom?

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Lea Pálešová

Gymnázium Jána Baltazára Magina, Piešťany

Drahý priateľ,

Časy sú ťažké, každého z nás dobieha minulosť, ničí nás prítomnosť a stráchame sa o budúcnosť. Úprimne ma mrzí, do akej situácie si bol postavený, rovnako ma ale mrzí tvoja ozvať sa mi. Poznáme sa od čias základnej školy, kedy sme spolu vymýšľali vylomeniny rôzneho charakteru, len my dvaja proti celému svetu. Doteraz si pamätám na všetky tie poučovania od učiteliek a neskôr aj od profesoriek na vysokej škole. Myslela som, že som ti dokázala ukázať akú dôveru dokážeš voči mne prejavovať a akú ti dokážem vrátiť naspäť. Táto situácia ma avšak presvedčila o opaku. Chcela by som ti pripomenúť, prečo je dôležité nezabudnúť, že na bojovom poli tohto života niesi nikdy sám.

Už od prvého stretnutia som vedela, že naše priateľstvo neskončí pri bezvýznamnom hraní v družine a utekaní od deciek, ktoré sa nám posmievali. Pamätám si, ako si si zobral moju stranu keď sa mi chlapci posmievali za moje vlasy. Bolo to prvýkrát, čo si ma niekto, konkrétne ty, zastal. Ukázal si mi, že aj v tých nepríjemných situáciách môže prísť niekto, kto ti ukáže krásu v niečom, v čom ju nedokážeš vidieť ty sám. A takto si mi nielen tú krásu, ale aj silu ukazoval počas nášho spoznávania. Pri spoznávaní to ale neskončilo, do dnešného dňa mi tieto črty ukazuješ. Aj v tom najtmavšom lese si dokázal vždy nájsť malú zápalku, s ktorou si vytvoril svetlo. Je to niečo, čo si na tebe neskutočne vážim.

Nemáš rád, keď ti ľudia prejavujú náklonnosť, viem to, veď ťa už predsa poznám nejaký ten piatok. Preto si vždy odstrkoval dievčatá čo ti prejavili čo i len trochu viac blízkosti počas celej našej detektívnej praxe na výške. Mňa si si ale nechával pri tele, pretože som poznala tvoje hranice a nechcela ich prekračovať. Tak je tomu aj doteraz a obávam sa, že toto medzi nami vytvorilo tú bariéru, s ktorou momentálne bojujeme, aj keď si to isto nechceš priznať. To, že postaviš okolo seba veľké betónové steny neznamena, že sa o teba ľudia nebudú zaujímať. Ako tvoja blízka kamarátka rada zbúram každý ten betón kúsok po kúsku, aby som ti dokázala, že niekomu na tebe záleží. Dovoľiť niekomu zbúrať tieto steny nie je zbabelosť, je to odvaha. Odvaha, ktorú keď naberieš ukážeš svetu, alebo tvojim blízkym kus seba. Kus teba, s ktorým pokiaľ nie si pripravený bojovať sám, som tu pre teba. Pretože priatelia tu niesú od toho, aby ti zachraňovali reputáciu pred policajtami či peknými ženami, ale od toho, aby ti ukázali to dobré v tomto svete a v tvojom vnútri, keď ho nedokážeš nájsť ty sám. Som tu na to, aby som vyrezala z najbližšieho stromu tú najmenšiu zápalku v tom škaredom strašidelnom lese a ukázala ti ten malý plamienok.

Verím, že v budúcnosti budeš mať odvahu napísať keď sa opäť dostaneš do takejto nepríjemnej situácie. Nie každú hnusnú bitku musíš zvládať sám z vlastných síl. Týmto listom som ti chcela pripomenúť to, ako si vážim tvoju prítomnosť v mojom živote a ako nechcem, aby si zabúdal na tú moju v tvojom živote. Pretože aj cez všetko zlé, čo sa nám kedy stalo, si stále môj dobrý priateľ. Stále ti rada pripomeniem, prečo si ťa ľudia vážia, poradím ako sa vymani z nepríjemnej situácie a ukážem to svetlo, keď ti všetci ostatní zhasnú pred nosom.

Verím, že tento list sa ti dostane čo najskôr a budeme sa môcť naživo porozprávať o všetkom, na čo sme predtým nedokázali nájsť slová.

Tvoja drahá priateľka,

Lea.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Eliška Prokopová
ZŠ Vratimov, Masarykovo náměstí

Ahoj Kristiane,

dlouho už přemýšlím, že ti napíšu, a dneska jsem si řekla, že už nebudu čekat. Víím, že to, čím si teď procházíš, není lehké, a chci, abys věděl, že v tom nejsi sám. Musí to být strašně těžké, žít v domácnosti, kde se k tobě někdo chová s odporem, kde cítíš, že jsi odstrčený a že si tě neváží. Nikdo by neměl vyrůstat s pocitem, že na něm nezáleží. Nikdo by neměl mít pocit, že ať se snaží sebevíc, nikdy nebude dost dobrý, jen proto, že je jiný nebo že není součástí „správné“ části rodiny. Přesto to musíš zažívat každý den. A já ti chci říct, že mě to neskutečně mrzí. Je mi líto, že se k tobě nevlastní otec takhle chová a že se ve vlastní rodině necítíš jako doma. A nejvíc mě mrzí, že víš, jaké to je mít mamku, která tě miluje, ale cítíš, že se změnila. Víím, že když byla sama, bylo to mezi vámi jiné. Možná jste si byli blíží, možná sis tehdy připadal víc v bezpečí. Jenže pak přišel on. A všechno se změnilo. Je těžké pochopit, proč si mamka vybrala takového člověka. Proč si našla někoho, kdo se k tobě nechová hezky. Proč nevidí to, co vidíš ty. Možná máš pocit, že už pro ni nejsi tak důležitý jako dřív. Že její láska k tobě nějak zeslábla. Ale věř mi, že to není pravda. Ona tě pořád miluje. Jenom možná nevidí věci tak jasně jako ty. Někdy se lidé mění, když potkají někoho nového. Snaží se přizpůsobit, snaží se udělat všechno pro to, aby jejich nový vztah fungoval. A někdy to znamená, že začnou přehlížet věci, které by nikdy předtím nepřehlédli. Možná to dělá proto, že nechce vidět pravdu. Možná si říká, že to není tak špatné, že si vymýšlíš, že přeháníš. A možná se bojí být znovu sama. Ale já chci, abys věděl, že její láska k tobě nezmizela. Pořád jsi její dítě. Pořád jsi někdo, koho by měla chránit. A i když to teď nevypadá, jednou možná otevře oči. Možná jednou uvidí, co všechno se děje. A až ten den přijde, bude si přát, aby to pochopila dřív. Ať už si to uvědomí nebo ne, jedno je jisté – ty si zasloužíš víc. Zasloužíš si rodinu, která tě podporuje. Zasloužíš si domov, kde se nemusíš bát být sám sebou. A hlavně si zasloužíš vědět, že nejsi méněcenný jen proto že ti to někdo říká. To, jak se k tobě nevlastní otec chová, nevypovídá nic o tobě – vypovídá to o něm. O jeho slabosti, o jeho nespravedlnosti, o jeho neschopnosti vidět, jaký jsi člověk. Pravděpodobně si ani neuvědomuje, jak moc ti ubližuje. Možná ani netuší, jak tě jeho chování ovlivňuje, jak tě nutí pochybovat o sobě samém, jak ti dává pocit, že nejsi dost dobrý. Ale já chci, abys věděl pravdu – jsi dost dobrý. Jsi mnohem víc než jen to, co o tobě říká on. Víím, že když s takovým člověkem sdílíš domácnost, není snadné se od toho oprostit. Možná ti někdy připadá, že před tím nemáš kam utéct, že ten pocit nespravedlnosti a odmítnutí bude s tebou pořád. Ale věř mi – nebude. Jednou přijde den, kdy tohle všechno bude za tebou. Den, kdy si sám vybuduješ svůj život, kde nebudeš muset poslouchat nefér srovnávání, kde nebudeš muset bojovat o uznání, které si zasloužíš. Pokud se někdy budeš cítit sám, pokud budeš mít pocit, že už dál nemůžeš, že už je toho na tebe moc, napiš mi. Nebo zavolej. Jsem tu pro tebe kdykoli. Chtěla bych, abys věděl, že tohle všechno jednou skončí. Víím, že se to teď může zdát nekonečné, ale věř mi, že přijde den, kdy budeš obklopen lidmi, kteří tě budou respektovat, podporovat a nebudou tě brát jako někoho méněcenného. Nikdy si nemysli, že si nezasloužíš lásku, přijetí nebo respekt. Moc bych si přála, aby sis začal věřit víc. Aby ses na sebe jednou podíval a viděl to, co vidím já – někoho silného, chytrého, statečného a výjimečného. A když budeš potřebovat někoho, kdo ti pomůže, víš, kde mě najdeš.

Tvoje Eliška

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Isabela Siudová

Gymnázium Olgy Havlové, Klimkovice

Rachel Bláhová měla vždy jasno. Nebylo nic, o čem by pochybovala, nic, co by si musela ověřit – svět byl přece snadný. Stačí sledovat a lajkovat ty správné příspěvky a sdílet hluboké myšlenky. Byla hrdá na svou schopnost myslet nezávisle, aniž by si uvědomovala, že její „vlastní“ názory jsou pouze pečlivým výběrem komentářů a titulků, které jí algoritmus naservíroval.

Ve své dokonalé bublině se cítila bezpečně. Vždy splňovala všechny trendy, neboť si nemohla dovolit být zaostalá jako ti, kteří trendy ignorovali – však vypadali, jako by žili sto let za opicemi!

V jejím šatníku nesměl chybět žádný kousek, který byl právě in. Na období, kdy byly součástí jejího šatníku skinny jeans, by nejraději zapoměla. Jak mohla něco takového vůbec nosit? To už by vypadala lépe v pytlí na odpadky.

Její největším vzorem byla influencerka @styledperfection. Rachel ji obdivovala natolik, že chtěla být jako ona – dokonalá. Každý její post na Instagramu Rachel zbožňovala, byl pro ni motivací k dalším nákupům, chtěla se jí aspoň z části vyrovnat. Ať už šlo o zbytečné kosmetické produkty, které slibovaly zázraky, drahé make-upy nebo o luxusní kabelky, které byly tak „must-have“, že si je koupila i přesto, že pak neměla na účtu ani dostatek peněz na kávu.

Její instagramový profil vypadal skvěle, ale občas cítila, že je vše jen prázdné předstírání a faleš. Bankovní účet byl prázdný a ona se stále více cítila nenaplněná, snažila se zaplnit díru v duši věcmi, které jí vlastně nic nepřinášely. Naštěstí tu byla jedna věc, která jí dodávala pocit smyslu – mít ten správný „vlastní“ názor.

Rachel se nikdy o politiku nezajímala, dokud jí algoritmus nenabídl vhodné příspěvky. Stačilo pár dramatických titulků, názory oblíbených influencerů a najednou měla jasno – existovalo dobro a zlo, správný a špatný názor. Nemusela číst analýzy, všechno dostala v krátkých videích s poutavými fonty. Brzy začala sdílet posty s hashtagem #otevřeteoči a dělila se o své neomylné názory.

I když na sociálních sítích zářila, její skutečný život neodpovídal zveřejněné internetové realitě. Například ta drahá pleťová maska, kterou doporučovala @styledperfection, jí způsobila alergickou reakci a na několik dní měla obličej pokrytý červenými fleky. Kabelka, kterou si pořídila, sice na fotkách vypadala skvěle, ale brzy se ošoupala, pravděpodobně kvůli nekvalitnímu materiálu. Teď ji už nenosí, ale nijak ji to vlastně netrápí – vlastně to ani neřeší. Je pro ni hlavní, že je součástí toho „správného“ světa.

A takto pokračovala dál – zbytečné produkty, nesmyslné doplňky, vyhraněné názory a přehnané investice do věcí, které jí nikdy nepřinesly nic víc než pár fotek na Instagram, kde vypadala jako „dokonalá influencerka“ – alespoň tak jí to tvrdili všichni kolem. Tedy kromě její kamarádky Sofie.

Sofie nikdy nesdílela Rachelino nadšení pro trendy, ať už módní, nebo politické. Měla své názory a dokázala je podložit argumenty, což Rachel občas iritovalo.

„Jak někdo může být tak zaslepený?“ divila se Rachel, když si prohlížela příspěvek, kde někdo sdílel odlišný názor. „Bylo přece tak jasné, kdo má pravdu!“ Vášnivě o tom vyprávěla Sofii při kávě.

Sofie se pousmála: „Víš, že Rachel znamená v překladu z hebrejštiny ovce?“

„Nechceš tím snad říct, že slepě následuju trendy!“ bránila se Rachel.

Sofie si usrkla kávy. „A ten tvůj názor... našla sis ho sama, ověřila sis ho, nebo ti ho jen někdo nasdílel?“

Rachel se zarazila. Pohlédla na svůj hrnek předraženého matcha latte a uvědomila si, že jí vlastně ani nechutná. Možná, že je opravdu bláhová. A co hůř – i ta ovce.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Gabriela Strachotová
Gymnázium Kladno

Už od pradávna se lidé snažili najít jakousi levnou pracovní sílu – dost chytrou na to, aby rozuměla příkazům a plnila je, ale ne však natolik, aby měla své vlastní myšlenky. Pak by mohly nastat potíže. Těžce pracovat za pár haléřů bude jen ten, kdo nemá na výběr. A jelikož obchod s otroky byl zakázán, museli si ambiciózní velkopodnikatelé vymyslet něco jiného.

A tak vznikl koncept Chytrého zvířete.

Mělo to být zvíře ideální pro plnění jak primitivních, tak i poněkud složitějších úkolů, ale zároveň bez nebezpečných tendencí k hlubším myšlenkám. Požadovaná úroveň inteligence zvířete měla být dosažena pomocí genetické modifikace, která byla v této době na vysoké úrovni. Vědci z celého světa prováděli pokusy na nejrůznějších zvířatech. Kupodivu jedním z nejvhodnějších kandidátů se ukázala být ovce. První pokusy se nejevily moc nadějně, karakulská ovce byla schopna se naučit jen pouhých pár povelů a nedisponovala nadprůměrnou inteligencí. Zato její paměť byla ohromující, což přirozeně zaujalo vědce.

S nepatrnou pomocí z laboratoří se její intelektuální schopnosti nakonec podařilo pozvednout na dostačující úroveň, lze říci, že možná i na příliš vysokou. Jako ideální model Chytrého zvířete byla tudíž vybrána ovce.

Začala se „vyrábět“ ve velkém a bleskově se rozšířila po celém světě. A to vám byl, páni, úspěch. Některé státy se zdráhaly (např. Anglie), snad z jakéhosi přirozeného strachu z náhlé změny. Avšak jak už to bývá, pokrok nelze zastavit.

Chytré ovce se pomalu, ale jistě staly součástí každodenního života. Byly vnímané jako podřadná, ale nepochybně užitečná rasa. Do jisté míry se chovaly jako lidé – chodily do práce (i když jim za to nikdo neplatil) a dokázaly napodobovat lidskou řeč (i když vždy protahovaly samohlásku e). Na svoji roli ve společnosti byly od malička připravovány. Musely podstoupit speciální výcvik, podle toho, do jaké skupiny byly po narození zařazeny. Existují totiž tři skupiny: Leaders, Heavy a Versatile.

Leaders, to byli zvláště vybraní, inteligentní jedinci, pečlivě vycvičení k tomu, aby byli vedoucími ovčích stád a dohlíželi na plnění pracovních nařízení. Jejich výcvik trval nejdéle.

Heavy byli vycvičení pro nejnáročnější tělesná povolání, jako třeba dřevorubci, horníci nebo dělníci v manufakturách.

Versatile, nu, to bylo něco mezi Leaders a Heavy, měli průměrnou inteligenci, dokázali pracovat, ale v ničem ne vynikali. Byli mnohem levnější, jelikož se jim nedostalo specializovaného výcviku.

Ale zpátky k výcviku. Ovce měly hodiny čtení (s názorným vysvětlením smyslu slov), mluvení a zacházení s nástroji. Na hodinách mluvení se učily různé politické slogany (např. „Jen Nadovce má právo žít!“ nebo „Kdo nepracuje – ať není!“), zkrátka obsah se lišil stát od státu a ovce je s nadšením skandovaly. Kdyby se jich však člověk zeptal, co to vlastně znamená, nebyly by schopny odpovědět, jelikož znaly jen ta slova, nikoli význam.

Zde je patrně nutno připomenout, že Chytré ovce dělají jen to, co jim někdo poroučí. Nemají svou vlastní kulturu, umění ani myšlenky. Ale obejdou se bez nich – jednoduše napodobují tu lidskou. Postrádají jakoukoliv originalitu –

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

dokonce jsou všechny stejně střížené! Myslí jen na produktivitu práce, čímž se staly vzorem pro moderního člověka, který tento utilitární postoj obdivuje.

Tohle si myslel pan Bém, dívaje se na ulici na stádo ovcí.

Náhle si s hrůzou uvědomil, že to nebylo stádo ovcí, ale lidí.

Přeci jenom lidé se tolik od těch ovcí neliší – všichni sledují trendy na sociálních sítích, oblékají se stejně a bezmyšlenkovitě opakují, co slyší.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Michaela Urbánková
Gymnázium Žďár nad Sázavou

Milá kamarádko,

vím, že je to už několik let, co jsme se viděly naposledy a že naše přátelství nejspíš už odvál čas. Ale teď si nemůžu pomoci a musím ti napsat. Doslechla jsem se, co se stalo. Je mi to líto.

Vím, že jsi to musela slyšet už nesčetněkrát a že to nijak nepomáhá. Ta slova ho zpátky nevrátí. Ale chci, abys věděla, že i přesto, že se naše cesty životem rozdělily, mi nejsi lhostejná. Stále jsi člověkem, se kterým jsem strávila několik hezkých let, a ráda bych ti pomohla, jen nevím jak. A soucit je to jediné, co ti můžu nabídnout.

Včera jsem tě zahlédla na cestě do školy. Byla jsi celá v černém. A já se nemohla zbavit myšlenky, jestli se ostatní barvy vytratily i z tvého světa. Jestli smutek a beznaděj pohltily všechno okolo. Jestli je někdo, kdo ti pomáhá to všechno zvládnout, a ty tak sama nebrečíš v noci, protože taková ztráta nesnesitelně bolí.

Nedokážu si ani představit, jak to pro tebe musí být těžké. Dát sbohem světu, který znáš od malička, a vědět, že už nikdy nebude takový jako dřív, není snadné pro nikoho. Jen chci říct, že i když to možná nikdy nepřebolí, rozhodně ne úplně, tak se zase budeš cítit líp. S tímhle neumírá veškerá naděje v krásné zítřky, kterou jsi doteď měla.

Chápu, že je těžké jít dál. Že konec téhle kapitoly tvého života je neuspokojivý a bolestivý a ty možná v tuto chvíli nemáš chuť číst dál. Já bych taky nechtěla pokračovat. Taky bych radši na chvíli zastavila čas a zapomněla, že se něco takového stalo. Utápět se v minulosti ale není to, co ti z tvé bolesti pomůže. Správnou cestu neznám, jen vím, že tahle to není.

Věřím, že to jednou bude lepší. Možná ne dnes, zítra ani za týden, ale všechny rány potřebují svůj čas, aby se zatáhly a zahojily, i když po nich zůstane jizva, která ti to navždy bude připomínat. Ale jizvy už nebolí, ne jako otevřené čerstvé rány. Nejde se jich zbavit, ale dokazují, čím sis musela projít.

I tuhle bolest jednou odnese čas. Za dost dlouhou dobu z toho všeho zbyde jen bolavá vzpomínka, co zůstane, abys nezapomněla. A až ten čas nastane, tak už budeš mít vyhráno.

Už ho nebudeš litovat, že musel odejít tak brzo a že kdyby bylo něco jinak, mohl být ještě dlouho s vámi. S úsměvem budeš vzpomínat na všechny ty hezké a láskyplné chvíle, co jste spolu prožili. A i když ti bude smutno, tak někde hluboko uvnitř budeš tušit, že to všechno takhle mělo být. Že i když ti chybí, tak tím jeho cesta skončila a zbyde jenom vděčnost za to, že jste spolu toho mohli prožít tolik.

Lítost nad jeho odchodem tu je, bude ti chybět. Svůj život ale žil naplno a užíval si ho plnými doušky. Měl rodinu, kterou miloval, a to bylo důležité. Nemrhal svůj čas jako ti, kteří život nežijí, ale přežívají v beznaději a bez lásky. Může být vzorem pro nás všechny, jde jen o úhel pohledu.

Nezapomeň na to, prosím. Jdi v jeho stopách, ať je tvůj život jednou stejně dobře stráveným časem jako ten jeho, byť byl omezený. Neztrať víru v lepší zítřky. Vím, že to teď bolí, ale slunce zase vyjde zpoza mraků.

Kdyby sis potřebovala promluvit, napiš mi. Jsem tu pro tebe, když to budeš potřebovat.

Drž se

M.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Tomáš Vacek

Sportovní gymnázium Kladno

PAL!

Otočím se a zahlédnu Blobelův úsměv. Zním jen tři pohyby. Vystřelit, natáhnout závěr, po pěti výstřelech vyměnit zásobník. Těla se vrství jako odporový, nelidský dort, který má místo krému krev a výkaly. Přichází další řada.

PAL!

Do obličeje jim nevidím, střílíme do týla. Utrpení je nezbytná součást poznání, psal někde Nietzsche. Tady trpí všichni, zdá se, a ti, co si to užívají, trpí nejvíc. Nebo je to všem jedno. Rutina. Jako život hmyzu. Čistka. Třeba nikdo necítí tu tíhu po stisknutí spouště. Třeba je to jako zmáčknout sprej. Zatímco kolega po mé levici bude za chvíli zvracet (zápach krvavého Sachru začíná napadat nos), ten po mé pravici se usmívá. Nevím, jestli jeho mimické svaly ochrnuly, nebo jestli z toho všeho má radost, ale hezký pohled to není. A tak jen odvrátím zrak a čekám na další řadu. Už se tvoří další vrstva. Je docela teplé, podzimní odpoledne, asi dvacet stupňů, ale v hlavě se mi honí tolik věcí, že mám pocit, jako bych se v uniformě vařil.

PAL!

Jako kdyby se nic nestalo. Ze svých řad slyším posměch. Někdo říká něco jako: „Mrtvý Žid, Němec živ!“ Ale nedával jsem pozor, takže to mohlo být i mnohem cyničtější. Lidskost nás opustila, Bůh je mrtev. Pochybuju sám o sobě, o tom, v co jsem kdy věřil, o tom, co se se mnou děje. Jsem nástroj. Jsem mašina. Nejsem nic víc než Smrtka. Je to vlastně jako práce v kanceláři, jako razítkovat lejstra, která za sebou místo inkoustu nechávají červenou skvrnu. Veškerá naděje na normální život mě opustila tady. Vlastně to bylo už dávno předtím, ale tady je můj osud zpečetěn.

Hádám, že ostatní stroje to tak necítí. Jsou přesvědčené, že ten chlap s knírkem měl pravdu, že Blobel má pravdu, že tohle všechno máme zapotřebí. A máme? A záleží na tom? Asi spíš ne. Nás se nikdo neptá. Náhradní díly se stejně vždycky najdou. Lidskost je pryč, ale nepamatuju si, kdy tady naposledy byla. Posledních několik let jsou lidé čísla, statistiky. Kolik lidí ale za číslem vidí člověka? Nemoralizuju, jen konstatuju. Člověka už taky nevidím. Minimálně v sobě ne.

My, stroje z Babího Jaru, jsme jen bezduché schránky. Jedny z mnoha bezduchých schránek.

PAL!

Vrstva za vrstvou... pořád to samé. Ptát se, kdy to skončí, nemá cenu. Moje šrouby a matice za chvíli vypoví službu, bude potřeba náhrada. Zavřu oči, hlavě obrátím proti sobě a...

PAL!

Kolega vyprazdňuje obsah svého žaludku. Blobel se směje a vůně podzimního listí se mísí se zápachem smrti a zvratků. Další vrstva, další řada. Jsem stroj. A stroje nepláčou. Jen v tichosti čekají na náhradní díly. Ale na to je ještě brzy. Měním zásobník.

PAL!

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Matej Zajač
Gymnázium Žilina

Malý princ sa ocitol na podivnej planéte, kde každé jeho slovo sa vrátilo späť ako ozvena. Očakával, že sa mu dostane odpovedí, priateľských hlasov, niečoho, čo by mu dalo pocit spojenia. Namiesto toho sa stretol len s prázdnotou, so svojim vlastným hlasom, ktorý sa mu vracal v smútení.

Keď zvolal „Dobrý deň“, ozvena sa s ním hneď rozprávala, ale nie tak, ako si predstavoval. Hľadanie priateľstva sa zmenilo na bezvýznamný dialóg sám so sebou. To, čo malo byť stretnutím, sa stalo osamelosťou. Malý princ sa zamyslel nad tým, ako je zvláštne, že na tejto planéte, tak odlišnej od jeho domova, neexistuje nikto, kto by s ním zdieľal slová, myšlienky či pocity.

Samota, ktorú cítil, bola ako hustá hmla, ktorá mu zahalila srdce. V jeho svete mala ruža hlas, dokázala vyjadriť svoje pocity a obavy. V tejto pustatine však nikto neodpovedal.

„Sám som,“ šepkal si, a ozvena mu to len vrátila. Malý princ si uvedomil, že komunikácia nie je len o slovách. Je to o vzájomnom porozumení, o pocitoch, ktoré vychádzajú z duše. Zmocnilo sa ho sklamanie. Chcel sa s niekým podeliť o svoje myšlienky, smútiť nad stratou, tešiť sa z objavov. Ale ako sa vyrovať s tým, že odpovede, ktoré hľadá, sú len prázdny opakovaním? Možno sa naučil, že niekedy je ticho silnejšie ako slová. Možno je v tichu priestor na vlastné zamyslenia, na pochopenie toho, kým skutočne je.

Malý princ sa snažil prijať to, že nie všetko má jasné odpovede. Niekedy je život zložitý a veci nie sú tak jednoduché, ako by sme si priali. Skúmal túto prázdnu planétu a uvedomil si, že hľadanie odpovedí môže byť aj cestou k sebe samému. Možno sa aj v tichu dá nájsť krásu, ak sa na ňu človek pozrie dostatočne dôvtipne.

Na konci dňa si sadol a pozrel sa na hviezdy. Možno jeho ruža naďalej hovorila s ním, aj keď nebola fyzicky prítomná. Spojenie, ktoré mal so svojou planétou a ružou, presahovalo slová. A tak sa rozhodol, že namiesto hľadania vonkajších odpovedí sa pozrie dovnútra. Pretože práve tam, v tichu jeho srdca, mohol nájsť odpovede, ktoré hľadal. Týmto spôsobom sa Malý princ naučil, že osamelosť môže viesť k objaveniu hlbokých právd. Komunikácia nie je vždy o slovách; niekedy stačí len počúvať a vnímať. A hoci nepočul odpoveď, našiel v tichu silu a porozumenie. Takto sa jeho srdce stalo plným, aj keď bola okolo neho len ozvena.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Klára Zicháčková
Matiční gymnázium Ostrava

Drahý příteli,

slyšel jsem, co se stalo, v novinách se objevují články a po městě se to šíří jako mor. Je to opravdu tragédie. S hlubokým soucitem, prosím, přijmi mou nejupřímnější soustrast. Nedokáži si představit tvoji bolest a zármutek, který právě v tuto dobu cítíš. Věřím, že ti slova tvého milovaného nemohou přivést zpátky nebo nezmírní tvou bolest. Chtěl bych ti ale nabídnout v těchto zlých časech pomoc. Proto ti i píšu, abys věděl, že na tebe myslím a budu tady pro tebe. Jako tvůj blízký chápu, jak zdrcující tahle událost pro tebe musí být a já opravdu nechci, abys trpěl. Trpěl sám, bez nikoho, jen se svými myšlenkami nad ztrátou a s pocitem prázdnoty.

Neztrať naději v lepší časy. I když se to nemusí tak zdát, věř mi, že brzy přijdou lepší časy. Kdy vzpomínky na něj nebudou plné bolesti a zármutku, ale útěchy. Možná se ti teď naděje jeví jako vzdálená, ale bude se vracet po malých částech zpět. Stejně jako radost a láska.

Budu tvou oporou, to slibuji. Podpořím tě, takže se mi prosím neboj vše sdělit. Vždy je lepší, když se můžeš podílet o věci, co tě trápí. Mít na koho se obrátit.

Prosím, nakonec mi slib, že se budeš o sebe starat a jíst. Že nepropadneš temným myšlenkám, budeš chodit ven a snažit se pokračovat ve svém životě.

Pokud budeš kdykoliv něco potřebovat, tak jsem tu pro tebe.

Další oceněné literární práce

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Natálie Královenská

Základní škola Horšovský Týn, okres Domažlice

Ocitla jsem se na planetě, kde lidi jen opakují to samé. Myslím, že jsem tu sama. Cítím se opuštěně a jsem zklamaná, představovala jsem si, že to tu bude lepší. Měla jsem představu, že si lidi se mnou budou povídat a nebudou jen opakovat, co řeknu já. Ani nevypadají, jak jsem si je představovala, připomínají mi skálu, která vrací ozvěnu, nejsou ani trošku jako já. Měli mít lidskou podobu. Co když lidi ani neexistují?! Co když jsem jediná na tomto světě? Mělo to být jinak! Na mé planetě nás bylo osm, ale neopakovali jsme, co kdo řekl. Někdo začal mluvit a odpovídal. Tady lidé jen opakují a opakují, nic jiného nedělají. Cítím se osaměle, bezradně.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Adam Plzák

Základní škola Úšovice, Mariánské Lázně

Sociální sítě a naše názory: Kde se to všechno ztratilo?

V současnosti se totiž zdá, že nejenom živí, ale i my, kteří teprve hledáme své místo v tomto světě, jsme ztraceni v záplavě vnějších vlivů, které na nás působí. Ať už je to láska k nějaké ideji, trendu, nebo prostě ke kliknutí na ten správný hashtag, svět se nějak v posledních letech změnil. Už nejsme jen těmi, kdo přemýšlí, ale jsme těmi, kdo v rychlosti a bezmyšlenkovitě sdílí názory a postoje, které většinou ani nejsou naše.

Tento text není pro ty, kteří rádi konformují se světem a uvěřili, že veškeré trendy a trendy názory jsou vlastně jakousi nadpřirozenou pravdou. Kdyby to bylo tak jednoduché, život by byl bez problémů. Ale naštěstí to není tak snadné, protože mít vlastní názor, který je v souladu s většinou, je vlastně ta nejobtížnější věc na světě.

Víte, co je ironické? To, že jsme dnes na vrcholu svobody vyjadřování a rozhodování, ale nikdy předtím jsme nebyli tak snadno manipulovatelní. Stačí pár obrázků na Instagramu, pár správných influencerek, které sdílí své nejnovější produkty, nebo nějaká populární videa na TikToku, a máme tu nový trend. „Proč ne,“ říkáme si. „Všichni to dělají. Jaký je rozdíl mezi mnou a nimi.“ Ale v ten moment jsme už dávno přestali být sami sebou.

A teď si představte, že sedíte na Instagramu, procházíte si posty a najednou se objeví reklama na nějaký produkt, o kterém jste nikdy neslyšeli. A najednou máte pocit, že bez toho nemůžete žít. Je to jako moderní forma kouzla – vidíte, jak ostatní ovlivňují vaši realitu, a vy nevíte, co dělat. Taková reklama už přestala být pouze komerční. To je dnes něco víc. Je to nástroj, který vytváří vaše touhy a potřeby.

A tady se dostáváme k jádru problému. Co když jsme začali přijímat názory, které nám nejsou vlastní? Co když už nevíme, co si myslíme, protože veškerý náš názorový prostor vyplňují ti, kdo mají mnohem víc sledovatelů a zkušeností než my? Místo toho, abychom si dali čas na promyšlení a rozhodování, stačí si jen otevřít mobil a začít pendlovat mezi fotkami, hashtagy a videi. Kdo nemá svůj názor na ekologickou zodpovědnost, genderovou rovnost nebo sociální spravedlnost, jako by snad neexistoval.

A co vy? Máte vlastní názor, inspirujete se, nebo jen přejímáte názory druhých? Tato otázka by asi měla být odpovědí na většinu problémů, které nás trápí. Všichni jsme totiž tak zaneprázdněni vytvářením verzí sebe, které jsou akceptovány ostatními, že zapomínáme na vlastní důvody pro svá rozhodnutí. Co je horší, jsme ochotni vzdát se své identity jen proto, abychom zapadli do nějakého ideologického proudu, který je momentálně in. Jaký je tedy smysl života, pokud se celý orientujeme na to, co si myslí ostatní?

Jsem si jistý, že většina z nás občas najde v srdci moment, kdy si uvědomí, že to, co si myslí nebo co nosí, není skutečné. A přece stále zůstáváme na tom neustálém kolotoči, kde je nejdůležitější, co si o nás myslí druzí. Přejímáme jejich názory a přizpůsobujeme se tomu, co je právě populární. Možná by tedy bylo fajn, kdybychom se zaměřili na to, co nám ve skutečnosti dává smysl. A to nejen v nákupních centrech nebo na sociálních sítích, ale v každodenním životě.

A co jsem se naučil já? Těžko říct. Možná je to něco mezi tím, že občas nechám ovlivnit svou volbu jinými, ale občas se snažím najít vlastní cestu. Jako většina z nás, že?

Takže na závěr nezapomeňte žít s láskou k tomu, co je vaše vlastní, to je klíčové. Ale to, co vám přineslo poslední video na TikToku, vám lásku nikdy nenahradí. A to je ten paradox, který nikdy nevyjde z módy.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Petr Zajíc

Gymnázium a Obchodní akademie, Orlová, p.o.

Život je často přirovnáván k dlouhé cestě, na které se setkáváme s výzvami, překážkami a okamžiky pochybností. Někdy se nám zdá, že naše cíle jsou příliš vzdálené, a my sami příliš malí na to, abychom jich dosáhli. Právě v takových chvílích je důležité si připomenout, že i ta nejdelší cesta začíná jediným krokem. Síla malých kroků spočívá v tom, že nás postupně přibližují k našim snům, aniž bychom se cítili přetíženi.

Představte si horolezce, který stojí před obrovskou horou. Pokud se bude soustředit pouze na vrchol, může ho přepadnout strach a pocít, že to nikdy nedokáže. Ale pokud se zaměří na to, co je přímo před ním – na další krok, další úchyt, další metr – postupně zjistí, že se dostává výš a výš. Stejně tak i my můžeme dosáhnout velkých cílů, pokud je rozdělíme na menší, zvládnutelné části. Není nutné měnit celý život přes noc; stačí začít tím, že každý den uděláme něco malého, co nás posune blíž k našemu cíli.

Malé kroky mají také tu výhodu, že nám umožňují oslavovat malé úspěchy. Každý krok vpřed je důvodem k radosti a motivací pokračovat dál. Když se učíme novou dovednost, začínáme od základů. Když chceme změnit své návyky, začínáme malými změnami. I když se zdají nepatrné, časem se sčítají a vedou k výrazným výsledkům. Například pokud chcete začít běhat, nemusíte hned uběhnout maraton. Stačí si stanovit cíl vyjít na desetiminutovou procházku a postupně přidávat. Každý malý úspěch vás posílí a dodá vám odvalu jít dál.

Navíc malé kroky nás učí trpělivosti a vytrvalosti. Žijeme ve světě, kde chceme všechno hned, ale skutečné změny vyžadují čas. Když se naučíme ocenit proces a být trpěliví sami se sebou, zjistíme, že cesta může být stejně důležitá jako cíl. Trpělivost nám pomáhá vyhnout se vyhoření a udržet si motivaci i v těžkých chvílích. Každý malý krok je investicí do naší budoucnosti.

Příkladem může být i příběh Thomase Edisona, který při vynalézání žárovky provedl tisíce pokusů, než uspěl. Když se ho ptali, jak se cítí po tolika neúspěších, odpověděl: Nepovažuji to za neúspěch. Objevil jsem tisíce způsobů, jak žárovku neudělat." Tento přístup ukazuje, že i zdánlivé neúspěchy jsou součástí cesty k úspěchu. Každý malý krok, i když nevede přímo k cíli, nás učí něco nového a posouvá nás dál.

Takže až příště budete stát před velkým cílem, vzpomeňte si, že každá cesta začíná jediným krokem. Nenechte se odradit vzdáleností, ale soustřeďte se na to, co můžete udělat právě teď. Malé kroky vás dovedou dál, než si dokážete představit.

A to je síla, která může změnit váš život. Začněte dnes, krok za krokem, a uvidíte, kam vás tato cesta zavede.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Alžběta Kopernická
Sportovní gymnázium Kladno

Moje nejmilovanější babičko,

volám ti. Ty mi to ale nezvedáš. Nechám ti alespoň vzkaz na záznamníku, abych ti řekla, jak se mi daří. Včera mi zvonil telefon. „Zvedni to“, říkám si. Ale opět se slovy, že nemám čas, odkládám na neurčito. Víím, žiješ sama a chceš si popovídat se svou rodinou, která ti zbyla. Avšak ta pořád někde lítá a myslí si, že zvednout telefon by zabralo spoustu času. Je to chyba a opravdu mě to mrzí. Měla bych se polepšit. Proto dnes vytáčím tvé číslo, ale ty mi to stále nezvedáš. Asi jsi ve sprše nebo odpočíváš. Nechám to být, snad mi zavoláš, až budeš moci.

Přemýšlím. Nedovedu si představit, jaké to musí být, žít sama, opuštěná. A ne proto, že by sis snad nikoho nemohla najít, ale protože ta bolest, kterou sis prožila, když tě navěky opustil tvůj manžel, ti i po těch letech nedovolí pustit k sobě někoho dalšího. Těžko si představit, jaké to je, když tě navždy opustí tvá blízká osoba. Prý je to hrozná, nepopsatelná bolest, kterou zahojí jen dostatek času. Všichni ji zažijeme. Někdo vícekrát a někdo zase méněkrát. Ty sis jí ale úplně málo nezažila.

Nikdy jsi se mnou o tom nemluvila. Ani jsi mi v nejmenším nedala najevo, že by tě někde hluboko zraňovaly ostré drápy, které se při každé vzpomínce zaryjí do těch nejcitlivějších míst. Avšak já to v tvých očích viděla, ale nikdy jsem dotaz nevznesla.

Možná protože jsi mě zahrnovala takovou láskou, která mě umlčela. Věřím, že láska, kterou jsi rozdávala, ti přinesla i mnoho krásných okamžiků...

...a že jsi díky ní našla sílu překonat všechny překážky. I když jsi cítila a možná stále cítíš prázdnotu, věřím, že láska má schopnost zahojit i ty nejhlubší rány.

Jednou jsi mi řekla: „Pamatuj, že lidé, kteří žijí bez lásky, jsou ti opravdu ztraceni. Ať už je to láska k přátelům, rodině nebo jenom ke světu kolem nás.“ A to samé bych ti teď chtěla povědět já. Chtěla bych ti říct, že jsem tu pro tebe, stejně jako ty jsi tu vždy pro mě.

„No tak, zvedni ten telefon, babi!“

Najednou ta bolest přišla. Cítím ji. Ozývá se ve mně. Je to to samé, co jsi cítila ty. „Běž pryč. Nechci tě v sobě,“ křičí hlas v mé hlavě.

Ale srdce tu bolest nepotlačí. Nejde to. Je zvláštní, že teprve když si uvědomím, že jsi pryč, zjišťuji, jak moc mi chybíš. Proč jsem jen ten telefon nezvedla rovnou?

Teď, když jsem se polepšila a volám ti, je pozdě. V těchto chvílích jsem se cítila tak bezmocná a slabá.

Jediné, co mi dodávalo zpět sílu, byla má rodina a přátelé. Jejich láska ke mně, která mi dává najevo, že tu nejsem a nikdy nebudu sama. A nejen ta. Dodávají mi i naději, která umožňuje věřit, že zítra může být lepší den.

Doufám, že i ty jsi takovou lásku a naději, která tě přenesla přes těžká životní období, mohla v životě zažít.

Vždy tu budeš se mnou, babi. V mém srdci.

S láskou

Tvoje Alžbětka

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Paylína Krpešová

VOŠ a SOŠ Roudnice nad Labem, příspěvková organizace

Ticho se na něj valilo ze všech směrů. Shora, ze severu i z jihu, dokonce i ze země samotné. Necítil vánek na své tváři, protože tu žádný nebyl. Bylo tu světlo, ale žádné sluneční paprsky, které by ho pohladily po vlasech. Jen pustina, sucho a sůl byly jeho společníky. Ale vlastně... ta ozvěna. Téměř na ni zapomněl.

„Jsi tu stále?“ zavolal do prázdna. „Jsi tu stále?... Jsi tu stále...“ opakovala nicota. Trochu se mu ulevilo. Přece jen nebyl sám.

Rozhodl se prozkoumat okolí. Náhodně zvolil směr a začal dlouhý, pomalý a úmorný sestup zpět do údolí. Krajina byla stále stejná, jediné, co se změnilo, byl přibývající stín. Najednou nestál ve světle, ale v temnotě, vrhaly skály svými mohutnými těly. Padl na něj pocit stísněnosti, nicotnosti – nedokázal to popsat.

„Možná bych se měl vrátit,“ napadlo ho. „Vrátit... Vrátit... Vrátit...“ zašeptaly hory. Malý princ ztuhl. Na moment si připadal jako kus ledového kamene. Byl si jistý, že si to jen pomyslel. Ale ozvěna mu přesto odpověděla.

To není možné. Věděl, že takhle ozvěna nefunguje. Ozvěna je odrazem existujícího zvuku. Ne myšlenek. „Možná to není obyčejná ozvěna,“ přemítal. S úzkostí očekával, až svá slova uslyší přicházet. Nic se ale nestalo.

„Možná se mi to předtím jen zdálo,“ uklidňoval se. Teď, když měl pocit, že mu nehrozí žádné nebezpečí, nabraly jeho myšlenky jiný směr.

Už předtím si všiml, že povrch planety pokrývá silná vrstva soli. Na vrcholcích vypadala jako třpytivá sněhová pokrývka. Uvažoval, odkud se tu vzala.

Zničehonic se mu před očima promítly tisíce plačících tváří, jejich slzy se leskly jako drahokamy. Drahokamy tvořené bolestí, zoufalstvím a samotou.

Udeřilo ho poznání. Každý slaný krystalek tady byl lidská slza. Rozhlédl se. Kdyby počítal jen ty, co vidí, bylo by jich milion. A co teprve na celé planetě? Nespočetně.

Cítil chladné šimrání v levém koutku oka. Za okamžik sledoval padající kapičku naplněnou lítostí. Lítostí nad osudy všech bytostí, jejichž smutek zvěčněl tady, v té pustině. Díval se, jak se vítá se svými sourozenci.

Najednou si nepřipadal tak sám. Byl obklopen příběhy lidí a zvířat zvěčněnými v nikdy nekončícím moři bolesti.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Karolína Miklášová
Gymnázium Mimoň

„Život průměrného puberťáka v 21. století vypadá ve většině případů stejně. Jeho život se točí okolo sociálních sítí. Je ovládán neustálou sociální diktaturou: „Nech osobnost za sebou a buď jako my!“

Průměrný puberťák nátlak nevydrží a vstoupí do boje o to, kdo umí nejlépe napodobovat. Naše dívka nebyla výjimkou.

Někdy, když jí bylo 13 nebo snad 14, to si už nepamatuje, si uvědomila, že individualita vede k osamocení a šikaně. Zlomila se. Stáhla si sociální sítě a naučila se maskovat svou osobnost. Pro její rodiče to byl velký šok. Z jejich malé holčičky se stala dívka, která najednou vyhazovala své oblíbené oblečení, své fyzikální knihy věnovala malému bratrovi a její známky se zhoršovaly.

Na střední školu už nastupovala jako jiný člověk. Byla oblečená v nejnovějším oblečení, s nejnovějším telefonem, nespisovnou mluvou a prázdnou hlavou. V tu dobu si to nechtěla přiznat, ale velmi trpěla. Lidí se bála a sebe nepoznávala. Ale hlavně, že je jako ostatní!

Jeden z jejích osudových dnů byl čtvrtek na lyžařském kurzu. Společně se svými „kamarádkami“ si povídala o nových hezkých klucích. Téma ji vůbec nezajímalo, tak jen bezmyšlenkovitě přikyvovala a snažila se přijít na to, proč je jiná. Z jejích myšlenek ji vytrhla spolužačka.

S falešným úsměvem jí nabízela elektronickou cigaretu. Ona si jako dítě slibovala, že se drog nikdy nedotkne. Ale co když je to jejich tajemství ke ztrátě individuality? Ne! Tajemství k tomu, aby ji měli rádi, že? Bez váhání nabídku přijala. Na chvíli se jí začala motat hlava a poprvé za několik let její myšlenky utichly. Byl klid. Tak tohle bylo to jejich tajemství, jak zapadnout. Nemyslet!

I přes její bývalou radost z myšlení nad komplexními věcmi se jí zalíbilo ticho. Od té doby bez elektronické cigarety neopustila ani vlastní pokoj.

Léta střední školy utíkala. Její známky pokračovaly v pádu. Neustále byla namočená v nějakém problému, ale to už jí bylo jedno. Začala upadat do světa drog a bezvýznamných vztahů, ale aspoň byla oblíbená. Na ničem jiném nezáleželo.

Najednou se ocitla ve čtvrtém ročníku a hleděla na přihlašovací papír pro maturitní zkoušky. Najednou si nevěděla rady. Kdo je? Co chce dělat? Kam půjde po maturitě?

Před lety by neváhala. Fyzik přeci! Objevovat vesmír. Co teď? Z většiny předmětů propadala a látku nezvládala.

Co když ji budou soudit? Ale co když jí studium její vášně otevře svět lidí jako je ona?

Po letech předstírání se rozhodla být sama sebou. Jestli ta ona ještě existuje. Zaškrtila maturitu z fyziky a matematiky a podala přihlášku na fyzikální obor.

Začala se připravovat. Proběhly přijímací zkoušky a dlouho do noci se připravovala na maturitu.

Přišel osudný den. Rozhodnutí o přijetí. Seděla ve své posteli, před sebou notebook. S nadšením a stresem otevřela e-mail. Nepřijata. Najednou se celý svět zastavil. Nepřijata. Sama sebe se ptala, jak se to mohlo stát. Vždyť se připravovala

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Nepřijata. Jako ostatní.

Za nedlouho přišla maturita. Fyzika za pět. Na vysvědčení se dívala s hrůzou. Jak se to mohlo stát, vždyť bývala tak chytrá.

S lahví v ruce a cigaretou v druhé seděla na okraji mostu. Dívala se zpátky na život a hledala chybu. Stala se hloupou? Ztratila talent? Nakonec ve své mysli našla tu samotnou dívku, kterou bývala. Tu, která se změnila kvůli sociálním sítím. Vzala deník a zapsala svůj příběh.

O pár dní později ji matka nahlásila jako nezvěstnou. Jediné, co se našlo, byl její deník a smutný příběh.

Dívku jsem nikdy osobně nepoznala. Poznala jsem spoustu jejích napodobenin. Prázdné duše. Děti, které bývaly někým.

Rovnice vypadají jinak, výsledky jsou stejné.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Aneta Palková

Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Chomutov, příspěvková organizace

Mlok a jeho světová sláva

Mlok byl fakt zvláštní stvoření. Na první pohled by si ho člověk ani nevšiml. Malý, slizký, pořád se motal někde u vody a nevypadal, že by ho zajímalo cokoli, co se děje kolem. Jenže tenhle mlok měl jednu neuvěřitelnou schopnost – uměl mluvit. No, „mluvit“ je možná přehnaný výraz. Uměl říct pár slov, možná tak čtyři stovky, ale i to stačilo k tomu, aby se stal slavný.

Všechno začalo úplně náhodou. Jeden mladý vědec, který se nudil, si mloka vzal domů a rozhodl se ho naučit pár základních slov. „Abych zjistil, jestli je chytrý,“ říkal vědec. Mlok se moc nesnažil, spíš to vypadalo, že si z toho dělá srandu. Ale po pár týdnech začal opravdu něco říkat. První slovo bylo „pizza“. A jakmile to vědec zveřejnil na internetu, strhla se vlna zájmu.

Lidi byli úplně u vytržení. „Mlok řekl pizza!“ psali na sociálních sítích. Všichni ho chtěli vidět, slyšet, a dokonce i vědět, jaký má názor na věci, které vůbec nechápal. A tak začala jeho kariéra.

Mlok se stal internetovou senzací. Jeho majitel mu založil vlastní profil, kde zveřejňoval videa s jeho jednoduchými odpověďmi na různé otázky. „Mlok, co si myslíš o módě?“ ptal se jeden fanoušek. „Boty,“ odpověděl mlok. „Mlok, jaký je tvůj oblíbený film?“ Další chvíle ticha a pak: „Voda.“ A lidé šileli. Tisíce lajků, komentářů, sdílení.

Po pár týdnech už nebyl jen obyčejný mlok. Jeho názory začaly být brány vážně. Politici ho zvali na konference, značky mu platily za reklamy a noviny psaly titulky jako: „Mlok, který změnil svět.“

Lidi přestali přemýšlet sami za sebe. Když mlok řekl „káva“, kavárny měly fronty až na ulici. Když řekl „modrá“, všichni začali nosit modré oblečení. A když jednou prohlásil „banán“, prodeje banánů vystřelily do nebe.

Jenže co si nikdo neuvědomoval, bylo to, že mlok vlastně neměl žádný názor. Říkal první slova, která ho napadla, nebo která se mu zrovna líbila. Byl jako malé dítě, které opakuje to, co slyší. A přesto ho všichni poslouchali, jako by byl nějaký génius.

Jednoho dne se ale mlok rozhodl, že už ho to nebaví. „Jablka jsou špatná,“ prohlásil. A lidi přestali jíst jablka. Proč? Protože to řekl mlok. Farmáři byli na dně, obchody měly sklady plné hnilého ovoce a lidi začali panikařit. Co budeme jíst místo jablek? Pak řekl něco ještě horšího: „Nebudu pít vodu.“ A lidi ho napodobili. Přestali pít vodu a pili jen limonády. Takhle to šlo dál a dál, dokud svět nezačal být úplně šílený. Jednoho dne se ale něco stalo. Jeden kluk, kterému bylo asi deset, se mloka zeptal: „Proč říkáš takové blbosti?“ A mlok poprvé neodpověděl. Jen na něj zíral a mlčel. Lidi si toho všimli a začali přemýšlet. Proč vlastně posloucháme mloka? Proč děláme to, co nám řekne?

Pomaloučku začali chápat, že mlok nikdy neměl žádnou odpovědnost. Byl to jen obyčejný obojživelník, který neuměl přemýšlet jako člověk. A přesto dokázal zmanipulovat celý svět.

Mlok se nakonec stáhl z veřejného života. Nikdo už ho neposlouchal a lidi se vrátili k normálnímu životu. Ale tahle éra jim dala jedno ponaučení – člověk by neměl slepě následovat někoho jen proto, že je slavný. I když je to mlok.

Možná to celé zní jako hloupost, ale přijde mi, že se to děje i v našem světě. Lidi někdy slepě věří každému, kdo má dost followerů, i když říká úplně nesmysly. Možná bychom měli víc přemýšlet sami za sebe, než si necháme diktovat, co máme dělat.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Matúš Smetana
Gymnázium Žilina

Mlok a ja: Príbeh o tom, ako sme sa stali obeťami trendov“

V jednom malom meste, ktoré sa príliš nelíšilo od tých ostatných, žil mlok menom Miloš. Nebol to obyčajný mlok – bol to Hovoriaci Mlok, ktorý ovládal asi štyristo slov a dokázal rozprávať o všetkom, čo kedy počul alebo prečítal. Jeho inteligencia nepresahovala tú priemernú, ale práve preto bol dokonalým symbolom našej doby. Miloš nebol schopný samostatného myslenia, no dokázal dokonale opakovať to, čo mu bolo predložené. A tak sa stal hviezdou sociálnych sietí, kde každý deň zdieľal svoje „názory“ na počasie, politiku a dokonca aj na najnovšie trendy v móde.

Milošov príbeh začal v miestnej zoo, kde sa stal senzáciou. Ľudia sa k nemu hrnuli, aby si s ním porozprávali. „Čo si myslíš o globálnom otepľovaní?“ pýtali sa ho. Miloš bez váhania odpovedal: „Je to hrozné, musíme s tým niečo robiť!“ – presne tak, ako to počul v rádiu. „A čo Brexit?“ „Brexit je chaos,“ odpovedal Miloš, pretože taký bol všeobecný názor. Ľudia boli nadšení. „Ten mlok je tak inteligentný!“ hovorili si. A tak mu začali nosiť čokoládu, cukríky a všetko, čo považovali za odmenu za jeho „múdrosť“.

Čoskoro však Miloš ochorel. Jeho žalúdok nezniesol toľko sladkostí, a tak skončil na jednotke intenzívnej starostlivosti. Lekári krútili hlavami: „Tento mlok je obeťou svojej popularity,“ konštatovali. A mali pravdu. Miloš nevedel, čo je pre neho dobré, pretože nikdy nemusel premýšľať sám za seba. Jednoducho prijímal to, čo mu bolo ponúknuté, a následky na seba nenechali čakať.

Tento príbeh ma prirodzene priviedol k úvahe nad tým, ako fungujeme my, ľudia. Sme naozaj lepší ako Miloš? Alebo aj my len bezmyšlienkovito opakujeme to, čo počujeme v médiách, čítame na internete alebo vidíme na sociálnych sieťach? Sme schopní samostatného myslenia, alebo sme len kolektívom mlokov, ktorí sa riadia tým, čo je „trendy“?

Priznám sa, že aj ja som občas ako Miloš. Keď vidím, ako všetci zdieľajú ten istý názor, mám tendenciu prikloniť sa k nemu, aby som nevyčnieval. Keď všetci nosia určitý štýl oblečenia, aj ja si ho chcem kúpiť. A keď všetci hovoria, že niečo je „cool“, aj ja to považujem za pravdu. Ale potom si uvedomím, že to nie je v poriadku. Prečo by som mal byť ako Miloš, ktorý skončil v nemocnici kvôli tomu, že nevedel povedať „nie“?

Sociálne siete a trendy nám dávajú pocit, že sme súčasťou niečoho väčšieho. Ale zároveň nás nútia zabudnúť na to, kto sme a čo si naozaj myslíme. Je jednoduchšie prijať názor väčšiny, než sa zamyslieť nad tým, či je správny. Ale práve v tom je ten problém. Ak budeme len slepo nasledovať to, čo nám je predkladané, staneme sa kolektívom Milošov – bytostami, ktoré síce vedia rozprávať, ale nemajú čo povedať.

A tak som sa rozhodol, že sa pokúsim byť lepší ako Miloš. Nebudem prijímať všetko, čo mi je ponúknuté, bez toho, aby som sa zamyslel. Budem sa snažiť mať vlastný názor, aj keď to niekedy znamená byť v menšine. Lebo jediný spôsob, ako neskončiť ako Miloš, je prestať byť mlokom.

A čo vy? Ste ako Miloš, alebo máte vlastný názor? Zamyslite sa nad tým, kým chcete byť. Lebo ak budeme všetci len opakovať to, čo počujeme, skončíme ako Miloš – obeťou vlastnej popularity a nedostatku samostatného myslenia. A to by bola skutočná tragédia.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Veronika Syslová

Střední škola designu a umění, knižní kultury a ekonomiky Náhorní

Tati, teda spíš otče, nedávno jsem se dívala se ségrou na Harryho Pottera. Ty víš, jak ho miluje, vlastně o nás nevíš snad nic... A zazněla tam věta: „Nelítuj mrtvé, Harry, lituj živé a především ty, co žijí bez lásky.“

Lituju tě, i když bych neměla. I když jsi mi ublížil. Miluju tě, i když jediné, co ty miluješ, je alkohol. Můžeš mi říkat pořád dokola, že nás miluješ, že ti na nás záleží, ale tvá slova jsou prázdná, stejně jako všechny tvé sliby, které jsi nikdy nesplnil. A možná právě proto je mi tě líto.

Nemělo by. Ty jsi nás opustil. Ty jsi nám lhal. Ty jsi nás nikdy nemiloval. A přesto, když ta věta zazněla, ségru jsi už ani nenapadl. Nejsi pro ni nikdo. Ta k tobě cítí jen vztek. A víš co? Já ji za to obdivuju.

Tys dal sestře k Vánocům růžové tričko, přestože nenávidí růžovou. Dal jsi nám bačkory o pět čísel menší. Ale aspoň sis vzpomněl, že? Aspoň to. Protože co jiného jsi nám předtím kdy dal? Nic.

Promiň. Málem bych zapomněla.

Bylo mi osm a měla jsem svátek. Krásný den. Užila jsem si ho, dokud jsi nepřišel domů. Pozdě. Opilý. Vytáhl jsi mě z postele a dovlekl do kuchyně. Něco jsi mi vložil do ruky. Byla to špinavá gumička, kterou jsi někde našel. A smál ses. Smál ses, jako by to bylo vtipné. Smál ses, jako by to něco znamenalo.

A já? Já jsem se smála taky. Protože kdybych se nesmála, rozbřečela bych se.

Miluju tě. Přestože jsem kvůli tobě tolikrát zvracela. Přestože jsem se kvůli tobě nenáviděla. A lituju tě, protože už nikdy nebudeš naplno milován.

Už nenajdeš nikoho jako jsme my. Sám ses zamotal do svých lží natolik, že tě opustila i tvoje další přítelkyně. A nevidáš ani svojí čtvrtou dceru.

Lituju tě, ale už odmítám to vyčítat sama sobě.

Já byla a stále jsem jen dítě. Přestože mi druzí říkají, že jsem vyspělá, že se chovám jako dospělá, že všechno zvládnou, že všechno zastanu. A já se snažila. Celý život jsem se snažila všechno napravit. Přimět tě, aby sis nás všiml. Aby sis uvědomil, že máš dcery, které by za tebe daly všechno, kdybys jen projevil zájem.

Ale nemůžu tě donutit mě milovat.

Nemůžu tě donutit milovat ani mé sestry. Nemůžu tě donutit milovat tvé vlastní rodiče. Nemůžu tě donutit litovat.

Už nemám sílu se snažit.

Celý život jsem si myslela, že chyba je ve mně. Že kdybych byla lepší, poslušnější, hodnější, možná bys mě miloval tak, jak by otec měl. Dlouho jsem si říkala, že kdybych tě jen dokázala přesvědčit, změnit, napravit, možná bys jednoho dne přišel domů střízlivý. Možná bys nás viděl tak, jak jsme si zasloužily být viděny. Jako tvoje dcery.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Ale víš co? Už ne.

Už se nechci snažit pochopit, proč jsi nás vyměnil za alkohol. Už se nechci ptát, co jsem mohla udělat jinak. Protože odpověď je jednoduchá – nic.

Nikdy to nebylo o mně. Nikdy to nebylo o nás. Vždycky to bylo jen o tobě.

A proto tě už nelituji tak, jak jsem tě litovala dřív. Nelituji tě jako někoho, kdo mi měl dát lásku a neudělal to. Lituju tě jako člověka, který ani neví, co to láska je.

Protože já jsem byla ta, která trpěla.

Já jsem byla ta, která se snažila.

Já jsem byla ta, která se ničila.

Já jsem byla ta, která se nenáviděla.

Ale ty? Ty jsi netrpěl tím, že jsi nás miloval málo. Ty jsi netrpěl vůbec.

A možná právě proto tě lituju nejvíc.

Protože já se z toho jednou dostanu.

Já se jednoho dne naučím milovat samu sebe.

Já zjistím, jaké to je být skutečně milovaná.

Ale ty?

Ty zůstaneš navždycky tam, kde jsi byl vždycky – sám.

Tvá, netvá veverka.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Maximilian Wiebach Gymnázium Jana Keplera

Malý princ chvíli mlčel. Díval se na skály, jejich ostré hroty se zdály být pevné a nehybné, stejně jako slova, která se mu vracela zpět.

„Proč nemluvíte jako má květina?“ otázal se.

„Proč nemluvíte jako má květina...Proč nemluvíte jako má květina,“ opět opakovala ozvěna.

„Proč mi neodpovídáte?“ zvolal.

„Proč mi neodpovídáte...Proč mi neodpovídáte...Proč mi neodpovídáte,“ ozvalo se.

Malý princ se posadil na kámen za ním, objal si kolena a sklopil hlavu – rostl v něm smutek. Nechápal, proč s ním nikdo nechce mluvit, chtěl si jen najít nové přátele.

„Navždy zůstanu sám,“ naříkal.

„Navždy zůstanu sám... Navždy zůstanu sám... Navždy zůstanu sám...“ opakovala ozvěna.

Malý princ se však nevzdal své naděje. Stále věřil, že existují planety, kde to bude jiné – kde si bude mít s kým povídat, kde uslyší odpověď, na kterou čeká, kde najde přátele.

Dorazil na další planetu. Rozhlédl se. Skály tu nerostly vzhůru, ale dolů. Kapky vody zde padaly směrem nahoru. Stín Malého prince padal zpět, zatímco on se pohyboval vpřed.

„Dobrý den,“ řekl Malý princ.

„Ned ýrbod,“ ozvalo se.

„Nerozumím vám,“ odpověděl Malý princ.

„Máv mímuzoren,“ odpovídala ozvěna.

Malý princ se rozhodl planetu opustit. Nic tady pro něj nedávalo smysl. Vše bylo naopak. Stále pokračoval dál na své cestě, stále nacházel různé typy planet – přes šifrování jeho slov čísla až po přehazování slov do nesmyslného pořadí. V tom přistál na planetě další – ta se však velmi výrazně lišila od ostatních.

Planeta, na které se teď ocitl, byla rozdělena na dvě části. Na jedné straně se nacházeli dlouhodobí obyvatelé planety, kteří zde žili po staletí. Druhou stranu obývali nově příchozí, kteří uprchli ze své planety kvůli nepříznivým podmínkám. Na této planetě zářila dvě slunce, ale každý viděl jen jedno – místní sledovali to první, zatímco nově příchozí druhé, a tak se nikdy neshodli na tom, kdy začíná den a kdy noc. Kamenné mosty, které spojovaly strany, se pohybovaly podle toho, kdo po nich kráčet – místním sloužily pevně, ale nově příchozím se pod nohama stáčely jiným směrem, jako by jim nepatřily. Po celém povrchu byly vytesány dávné nápisy, které měly vyprávět příběh planety, ale každý je četl jinak – pro jedny znamenaly domov, pro druhé bludiště nesrozumitelných znaků.

LIDICE PRO 21. STOLETÍ

Malý princ se pokusil stranám zprostředkovat dialog:

Když jedni řekli: „Chceme být vítáni.“

Druzí slyšeli: „Chceme změnit vaše tradice.“

Když místní řekli: „Chceme, abyste respektovali náš způsob života.“

Příchozí slyšeli: „Nejste tu vítáni.“

Malý princ se zamyslel. Nebyl to jazyk, který je rozděloval, byla to různá vzájemná očekávání.

„Proč se nesnažíte porozumět místním?“ ptal se Malý princ příchozích.

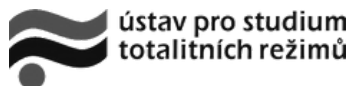
„Proč bychom měli? Našli jsme tu, co jsme hledali – klid a mír. To ostatní nás nezajímá,“ odpověděli příchozí.

„Proč se nesnažíte porozumět příchozím?“

„Proč bychom měli, my jsme tu doma,“ odpověděli místní.

Jsou to právě různá očekávání lidí, která vedou k vzájemným nedorozuměním. Každý člověk si vytváří svá vlastní očekávání na základě svých prožitků, zkušeností, temperamentu, rodinných tradic, kultury, náboženského vyznání. Neuvědomuje si, že na druhé straně může stát člověk, který má tyto hodnoty úplně odlišné, má svá vlastní očekávání a zareaguje jinak, než bylo předpokládáno. Naše očekávání nás někdy dělají hluchými k myšlenkám druhých. Je to jako ozvěna ve skalách. Možná skutečné pochopení nevzniká tím, že mluvíme hlasitěji, ale že se učíme slyšet ticho mezi slovy.

VYHLAŠOVATELÉ

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

ZÁŠTITA

MINISTERSTVO
KULTURY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MINISTERSTVO OBRANY ČR

ZA PODPORY

MINISTERSTVO
KULTURY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ústav pro studium
totalitních režimů

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

VYDAVATELSTVÍ
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Sborník
oceněných literárních prací
20. ročníku vědomostní soutěže
LIDICE PRO 21. STOLETÍ

